

Vlaams
Parlement

vergadering **C169**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 25 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het aantal kindvriendelijke steden en gemeenten – 1826 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de coronacommunicatiestrategie ten aanzien van jongeren – 1887 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het vasthouden van minderjarigen die coronaregels overtreden – 2001 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over initiatieven om Belgisch-Nederlandse dubbing aan te moedigen – 1853 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de hervorming van het statuut van de kunstenaar – 1709 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het kunstenaarsstatuut – 2017 (2020-2021)	25
VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over auteursrechten in tijden van corona – 1765 (2020-2021)	31
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het project 'Digitaal Podium' van Cultuurconnect en de kritiek daarop van het Overleg Kunstenorganisaties – 1838 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vragen van het Overleg Kunstenorganisatie over de digitalisering van het cultuurlandschap – 1881 (2020-2021)	34

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het financieel droogleggen van Zacht Lawijd en de toekomst van de Vlaamse literaire tijdschriften

– 1939 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het verdwijnen van het tijdschrift Zacht Lawijd

– 1954 (2020-2021)

44

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Vlaamse beleid inzake de bestrijding van grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector

– 2003 (2020-2021)

48

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het aantal kindvriendelijke steden en gemeenten – 1826 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over het label van kindvriendelijke steden en gemeenten. Ik heb daar in het verleden al een aantal vragen over gesteld, mondeling en schriftelijk.

In uw beleidsnota schreef u dat u tegen 2022 voor een verdubbeling van het aantal steden en gemeenten met het label van kindvriendelijke gemeente zou gaan. Dat tijdspad is ondertussen bijgesteld. In opvolgingsvragen die ik stelde, werd dat tijdspad eerst uitgesteld richting 2024. Ondertussen zitten we met de coronacrisis, die het uiteraard niet gemakkelijker maakt. Dat begrijp ik. We blijken nu zelfs ook al wat achter te zitten op dat laatste schema. Want eind 2020 bleken er 26 gemeenten dat label te hebben ontvangen, terwijl het plan was om er toch al meer te hebben.

Minister, met de verschillende acties die in het JKP 2020-2024 (jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan) worden uitgewerkt om lokale besturen te ondersteunen in het voeren van een kindvriendelijk beleid, lijken we tot nu toe niet echt een tractie te maken op dit vlak. Houdt u vast aan de doelstelling om tegen 2024 in totaal 48 labels voor een kindvriendelijke stad of gemeente uit te reiken? Wat zult u extra doen om dit doel alsnog te halen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Zoals ik in mijn beleidsnota heb vooropgesteld, hebben we een traject gelopen in overleg met de betrokken organisaties en personen, om het bottom-up-DNA van het label in ere te herstellen. De ondersteuning van het label komt daarbij opnieuw bij de sector te liggen. Dat lijkt mij een goede zaak, die aansluit bij de historiek van het label.

Ik blijf natuurlijk een supporter van het label. Ik blijf dat ondersteunen en zal me blijven inzetten om dat verder vooruitgang te laten boeken. Zo is de administratie van Cultuur, Jeugd en Media (CJM) uiteraard nog steeds actief in de stuurgroep en ken ik, op voorstel van de jury, verder tweejaarlijks het label toe voor een periode van zes jaar.

Ik zal met de lokale overheden verder werk maken van meer kindvriendelijke steden en gemeenten en, met hen als motor, verder inzetten op een kindvriendelijk lokaal beleid. Want dat is uiteraard de doelstelling. Het label is geen doel op zich. Het is een middel om ervoor te zorgen dat al onze 300 Vlaamse gemeenten – en wat mij betreft ook de 19 Brusselse gemeenten of althans de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) – een kindvriendelijk beleid voeren. Het label is een hefboom om daartoe te komen. Het behalen van het label door een gemeente of stad is de erkenning van een duurzaam en transversaal kindvriendelijk beleid.

Ik blijf dan ook achter mijn ambitie staan van een zeer serieuze stijging van het aantal steden en gemeenten met het label. Ik heb inderdaad geprobeerd die doelstelling te verwoorden als een key performance indicator (KPI): een verdubbeling van 24 naar 48. Dat is altijd een risico. Je hangt natuurlijk af van wat er bottom-up komt. Maar ik hoop dat dat nog steeds mogelijk is. Ik denk dat we nog altijd op schema zitten om dat te kunnen realiseren. Alle verschillende actoren, niet het minst Bataljong, werken daar heel hard rond. Dat getuigt van een mooie

symbiose tussen mijn beleid, het lokale beleid en vooral het verrichte werk door al die vrijwilligers en organisaties die daarmee bezig zijn.

Wat zullen we nog doen? Binnen een brede scope van acties in mijn beleid die impact hebben op een lokaal en transversaal kind- en jeugd vriendelijk beleid, zijn er natuurlijk heel wat die een indirecte impact hebben op deze kwestie. Denk bijvoorbeeld aan: de ondersteuningsopdracht van Bataljong, in het bijzonder wat de labelwerking betreft; de middelen voor het Vlaams Netwerk Kind- en Jeugd vriendelijke Steden en Gemeenten en het verder verdelen van het 'Inspiratiekader voor een kindvriendelijke stad of gemeente'.

We blijven ook de jeugdmonitor aanbieden als tool ter ondersteuning van de lokale beleidsparticipatie. We proberen die tool zo goed mogelijk af te stemmen op de noden van de lokale besturen.

U verwijst zelf naar het JKP. We zijn daar wel degelijk zeer hard rond aan het werken. We hebben deze week de eerste inspiratiesessie gehouden rond prioriteit één, mentaal welzijn. We hebben dat gedaan met een 100-tal lokale jeugdwerkers en mensen uit het jeugdwerkmiddenveld.

We zijn ook rond gezonde en leefbare buurten aan het werken, om daar participatieve trajecten op te zetten met experts en lokale besturen, maar in eerste instantie ook met kinderen en jongeren en hun vertegenwoordigers. Dat is in de organisatie en planning van de publieke ruimte een belangrijk element voor de kindvriendelijke steden en gemeenten.

We hebben ook de samenwerking met het Netwerk Jeugd vriendelijk voor jeugd vriendelijke steden en gemeenten. We zullen daar een publicatie voorbereiden met inspirerende praktijken, gaande van proeftuinen voor speelstraten, leefstraten en kindvriendelijke voortuinen, maar ook met projecten rond social return waarbij bedrijven na werktijd infrastructuur openstellen voor de buurt. Door best practices te delen kunnen we steden en gemeenten ondersteunen in hun opdracht om kindvriendelijker te worden.

Met de relancemiddelen voorzien we in een stevig bedrag, in totaal 33 miljoen euro. 3 miljoen euro is specifiek gericht op kwetsbare kinderen en jongeren. 13 miljoen euro is voor infrastructuur. We zullen daar ook trachten stimulansen te geven voor kwalitatieve en duurzame basisvoorzieningen in jeugdinfrastructuur op lokaal niveau. Dat is in volle uitwerking. Op niet al te lange termijn zullen we daarover voorstellen doen aan de regering. Dan zal dat ook hier ongetwijfeld aan bod kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het is een open deur intrappen wanneer ik zeg dat het afgelopen jaar ons duidelijk heeft gemaakt hoe belangrijk het is dat we inzetten op de reflex om te denken aan het perspectief van kinderen en jongeren. U haalde het zelf aan dat dat label een ideaal middel is. Het is geen doel op zich, maar het is zeker een belangrijk middel.

De meeste lokale besturen werken natuurlijk met een meerjarenplan. Dat is opgesteld. Daar kan, evident, in bijgestuurd worden. Maar als we ervoor willen zorgen dat er ook extra aandacht gaat naar het kind- en jongerenperspectief, moeten daar natuurlijk middelen vanuit de lokale besturen tegenover staan. Het is belangrijk om daarover met hen in overleg te gaan, om ervoor te zorgen dat in die middelen wordt voorzien mocht dat nog niet het geval zijn.

Ik weet ook niet in welke mate er zicht is op het gegeven of de lokale besturen, welke van de lokale besturen, en hoeveel dan, er al dergelijke doelstellingen

hebben opgenomen in hun plan voor de komende jaren. Minister, hebt u ook zicht op het aantal steden en gemeenten die plannen om een label aan te vragen, die dus al effectief werk maken van de doelstellingen om dat label te kunnen verkrijgen? Indien dat onvoldoende blijkt, hoe zou u dan nog acties kunnen ondernemen om die gemeenten alsnog te overtuigen om de doelstelling te behalen? Het is een zeer ambitieuze doelstelling, maar een die ik compleet kan ondersteunen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, de ambitie om het aantal gemeenten dat een label behaalt bijna te verdubbelen is een mooie ambitie. Maar we mogen niet te hard focussen op het per se behalen van een cijfer. De kwaliteit moet bovenaan staan. De kwaliteit van dat label mag zeker niet achteruitgaan, om toch maar het aantal te behalen. Om die kwaliteit te behalen, zal ondersteuning nodig zijn. Ik merk die nood niet alleen bij de gemeenten die het label nog niet hebben, die dus in het traject zitten, maar ook bij een aantal frontrunners. Er is een netwerk ontstaan. De jeugddienst van Turnhout heeft daarin altijd een redelijk grote rol opgenomen. We zouden daar eigenlijk meer mee willen doen.

Ik hoor ook signalen, bijvoorbeeld vanuit Bataljong. Zij hebben in 2017 ondersteuning gekregen vanuit uw administratie, die een secretariaatsfunctie heeft overgenomen. U zei daarnet in uw antwoord dat u vooral druk bij de sector wilt leggen en het bottom-up wilt laten komen. Dat is op zich een goede benadering. Maar het zou dan natuurlijk wel goed zijn indien ook de middelen zouden volgen.

Minister, bent u bereid om een extra subsidielijn te geven om Bataljong effectief de mogelijkheid en extra ruimte te geven om die ondersteuning op een nog betere manier te kunnen doen, zodat ze daar meer tijd en ook de juiste middelen voor hebben?

Bent u bereid om de ondersteuning ten aanzien van het Netwerk uit te breiden, zodat er meer ondersteuning kan komen van de gemeenten die het label al hebben, maar die nog harder willen werken aan kindvriendelijkheid?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik sluit even aan bij de twee vragen. Ik ben blij dat collega Perdaens het hier opnieuw agendeert, want we mogen dit inderdaad niet uit het oog verliezen. Het zijn natuurlijk ook budgettaire geen evidente tijden voor de lokale besturen. Het bijsturen van een meerjarenplanning en het opnemen van extra verantwoordelijkheden, wat inderdaad zou moeten gebeuren, is zeker geen evidente zaak. Dat wijst nog extra op het belang van de ondersteuning van Bataljong. Er is inderdaad die noodzaak, we hebben het er ook in de begrotingsbespreking in december over gehad. Daar waren toch al vragen.

U had toen aangekondigd dat u ook met Bataljong in gesprek zou gaan, om te kijken wat er nog mogelijk of nodig was om hun rol daar ten volle te kunnen opnemen. Ik vraag mij dan ook af wat daar eventueel nog is gebeurd. Zijn daar nog contacten over geweest of gepland?

Als we dit aantal verdubbelen, zitten we natuurlijk aan 48 gemeenten, en dat betekent dat er in Vlaanderen nog 252 gemeenten zijn die op dat moment geen label hebben. Nu, dat hoeft op zich niet problematisch te zijn, als we ook die volgersgemeenten ook voor een stuk prikkelen om, misschien vanuit een bescheidener ambitie, werk te maken van dat kinderen- en jongerenperspectief. Hebt u plannen, samen met Bataljong, om ook die bredere groep van gemeenten te prikkelen om ten minste een aantal stappen te zetten, nog los van het halen van dat label?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Het verhaal rond de kindvriendelijke steden en gemeenten is inderdaad een gedragen verhaal in deze commissie. We hebben ondertussen ook allemaal ervaring met het positieve effect dat dit kan hebben op gemeenten en de hele dienstverlening van een gemeente. Dat is een ongelooflijk krachtig instrument.

De overmacht van corona speelt hier inderdaad ook een belangrijke rol. Ik denk dat we dat ook allemaal zo ervaren, in die zin dat gemeenten in eerste instantie andere uitdagingen hebben gekregen. Ten tweede is die intensieve begeleiding naar alle diensten binnen de steden en gemeenten net de kracht van kindvriendelijke steden en gemeenten. En dat is op zo'n crisismoment heel moeilijk. Ik begrijp dat dat verhaal nu misschien een deuk krijgt, maar ik ben wel blij dat u duidelijk aangeeft dat het uw ambitie blijft om het aantal kindvriendelijke gemeenten uit te breiden.

Wat misschien een voordeel is geweest van corona, is dat het hopelijk voor eenieder duidelijk is geworden dat elk beleidsdomein gevoelig moet worden gemaakt voor het kindperspectief. Dat is echt wel een belangrijk issue. Dat is net wat gebeurt bij kindvriendelijke steden en gemeenten. In die zin is de herstart na het coronatijdperk een goed moment om nog eens een extra impuls te geven, om net de gemeenten warm te maken voor het verhaal van kindvriendelijke steden en gemeenten. Ziet u daar mogelijkheden en kansen, of op welke manier wenst u dat te doen?

Een tweede element zijn de middelen voor steden en gemeenten. Collega Perdaens verwees ook naar de meerjarenplanning. Mijn ervaring is wel dat we die investeringen die steden en gemeenten zelf moeten doen, niet mogen overroepen. Het gaat eigenlijk vooral over een mindset die gecreëerd moet worden in de kindvriendelijke steden en gemeenten, waarbij bestaande middelen voor een stuk geheroriënteerd worden, in acties die men vandaag reeds voorziet. Men moet niet ineens volledig andere acties gaan doen. In de bestaande beleidsdomeinen moet men bekijken hoe men dat kindperspectief binnenbrengt. Maar de steden en gemeenten hebben daar dan vaak ook wel al budgetten voor voorzien.

Ik zeg niet dat er geen extra budget moet zijn, zeker niet. In het begin moet erin geïnvesteerd worden om aan kennisopbouw op te doen. Maar op een gegeven moment is het echt die mindswitch die we moeten realiseren. En dan mag het budgettaire kader de steden en gemeenten zeker niet afschrikken, denk ik.

Een laatste vraag die ik wil toevoegen is het verhaal rond de begeleiding. Minister, we weten dat u rond de taakstelling hebt aangegeven dat u in gesprek was met Bataljong, onder andere ook rond een beheersovereenkomst. In dezen wil ik ook graag een stand van zaken: is er ondertussen meer nieuws over wie welke taak opneemt in de gehele begeleiding?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende vragen.

Collega Perdaens, het is niet gemakkelijk om een inschatting te maken. Bataljong probeert dat te doen, maar ze zitten daar met een aantal onzekere factoren. Een eerste punt is dat het om een erkenning voor zes jaar gaat. Het gebeurt soms – we moeten dat absoluut vermijden – dat gemeenten of steden niet proberen te verlengen, of er niet in slagen te verlengen. Dat kan door omstandigheden gebeuren. Maar dat is dus een onzekere factor. We moeten ervoor zorgen dat degenen die het hebben, het ook blijven doen.

Twee: men probeert inschattingen te maken voor de komende jaren, hoeveel gemeenten zullen indienen. Men doet dat eerder op theoretische basis, omdat het niet altijd wordt aangekondigd welke stad of gemeente dat zal doen. Dus men heeft vandaag geen zeker overzicht op basis van ingediende dossiers of op basis van echte aangetoonde ambities. Men kan dat wel inschatten, en op basis van de inschatting van Bataljong kan ik concluderen dat, als we allemaal samen ons best doen – want ik kom er nog op terug op wat we nog extra kunnen doen –, de doelstelling van de verdubbeling nog mogelijk is. Maar ik zeg dus dat dit met heel wat onzekerheden is, en met een aantal zaken die een theoretische inschatting zijn, en niet op basis van de indiening.

Er zijn verschillende vragen geweest, van collega's Vaneekhout, Anaf en Rombouts, over hoe we het label, het netwerk en de financiering verder zien. Dat is inderdaad geen gemakkelijke kwestie. Ik heb daarover ook uitvoerig overlegd, onder meer met de mensen van Bataljong, maar ook met het Netwerk, met Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en dergelijke meer. Wat is vandaag de situatie? We hebben een beheersovereenkomst gesloten met Bataljong. Dat is een basissubsidie-overeenkomst waarbij we 585.000 euro toekennen, vanaf dit jaar. Dat is een stijging ten aanzien van vorig jaar, toen was dat 560.000. Qua betoelaging is de basisovereenkomst dus vrij positief. Daar zit ook de ondersteuning van het label in.

Wat hebben we nog extra afgesproken? Dit jaar hebben we ook nog 150.000 euro extra toegekend, in overleg met Bataljong, onder meer voor de ondersteuning van het Netwerk. We zullen ook kijken of er nog bepaalde extra impulsen mogelijk zijn op intergemeentelijk vlak, op regionaal vlak. Die 150.000 euro dient dus ook als extra betoelaging, onder meer voor de netwerkfunctie. Dit is eigenlijk een beetje een overgangsjaar. We hebben een nieuwe beheersovereenkomst, we hebben die extra opdracht, en we zullen ook, samen met Bataljong, tegen het einde van het jaar evalueren of dat op een goede manier gebeurt.

Dan werd de vraag gesteld naar wat we nog meer kunnen doen. Zijn er nog extra zaken mogelijk, zeker na corona? Ik ben het helemaal eens met wat onder meer collega Rombouts zei, namelijk dat het gaat over mentaliteit, over bewustwording en dat dit hoofdzakelijk niet top-down kan gebeuren. Ik zie daar dus een grote taak, een taak voor mezelf, maar ook voor ons allen. Het grote nadeel van corona is dat we het bezoeken van plaatsen en gemeenten veel voorzichtiger doen, dat we dat eigenlijk nog zeer zelden doen. Maar het is iets wat ik zeer graag heb gedaan voor corona, en wat ik ook nadien ga doen: lokale besturen en lokale organisaties bezoeken, met hen in dialoog gaan en hen overtuigen van het belang hiervan. Maar ik denk dat ieder van ons dat ook kan en ook doet. Na corona zie ik dat als groot voordeel: dat we opnieuw rechtstreeks in dialoog kunnen gaan, ook individueel met de gemeenten. Ik heb daarnaast, dat weten jullie, regelmatig overleg – dankzij corona eigenlijk, want dat is met Zoom – met alle schepenen van Jeugd. Ik denk ook wel dat dit iets is wat we nog eens onder de aandacht kunnen en moeten brengen, om ervoor te zorgen dat we de komende jaren effectief voor die verdubbeling van het aantal gemeenten en steden met een label kunnen gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u, minister, voor het uitgebreide antwoord. Ik ben ongelooflijk blij dat u vasthoudt aan die ambitie, dat u ook toont – door middel van de verschillende zaken die lopen, die u eerder ook al opsomde – dat die ambitie groot is, dat er heel veel inzet is. Ik ben ook blij dat er ingezet wordt op de bottom-upmentaliteit, want je kunt het niet opleggen, je kunt het wel ondersteunen maar niet opleggen. Om nogmaals eventjes heel kort aan te halen: deze periode, het

afgelopen jaar, heeft het des te duidelijker gemaakt hoe belangrijk het is om effectief dat doel te gaan behalen.

Het label is het middel, maar het doel is om effectief steden en gemeenten te creëren met ruimte, ideeën en aandacht voor kinderen en jongeren om gezond en veilig op te groeien. Ik denk dat de nodige overtuigingskracht nog nodig zal zijn. Ik wens u daar heel veel succes mee en ik reken erop dat u en de diensten er alles aan zullen doen om de ambities waar te maken. Alvast bedankt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de coronacommunicatiestrategie ten aanzien van jongeren – 1887 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Ik zou deze vraag om uitleg niet graag nog een week uitstellen, omdat ik denk dat ze urgent is. Evenals collega Vaneeckhout, die ook in de commissie Welzijn zit, ben ik al weken aan het zeggen aan minister Beke dat hij werk moet maken van een campagne om mensen te overtuigen om zich te laten vaccineren. Er werd echter voor gekozen om hier pas echt mee te starten als de vaccins volop beschikbaar zijn. Ondertussen merken we echter dat er al wel heel veel antivaxtheorieën ingang gevonden hebben. Ik maak me toch wel ongerust over dingen die ik zie en reacties die ik hoor. Zo hoor ik jongeren vaak zeggen: ik word er toch niet echt ziek van, dus waarom zou ik me laten vaccineren? Nochtans weten we dat ook jongeren ernstig ziek kunnen worden door het virus, zij het minder frequent dan oudere mensen.

We zitten hier in de commissie Cultuur. Als ik bekende acteurs hoor zeggen dat zij zich niet laten vaccineren, dan hebben heel veel mensen nog niet begrepen dat zoveel mogelijk mensen zich moeten laten vaccineren, eigenlijk minstens 70 procent van de bevolking, om weer naar een normaal leven te kunnen gaan. Ook voor jongeren is het dus enorm belangrijk om zich te laten vaccineren, zodat ze deze zomer hopelijk weer heel wat dingen kunnen doen die ze graag doen.

Minister, er lopen al een aantal initiatieven, bijvoorbeeld op de website van WAT WAT, met heel duidelijke informatie gericht op jongeren met heel goede antwoorden op vragen over vaccinaties en COVID-19. Ik denk dat het belangrijk is om op zoveel mogelijk manieren te proberen om jongeren te bereiken in een taal die zij begrijpen. Jongeren zitten vaak niet op traditionele mediakanalen. Zeker op social media wordt heel gretig fake news verspreid. Ik denk dat er dus een heel specifieke inzet nodig is om ook aan jongeren de juiste informatie over vaccinaties te bezorgen.

Ik heb daarom een aantal vragen.

Hebt u, eventueel in samenwerking met uw collega van Welzijn, al een specifieke communicatiestrategie uitgewerkt om jongeren te informeren en aan te zetten om zich te laten vaccineren, eens zij aan de beurt zijn?

Op welke manier wilt u het bereik naar jongeren over vaccinatie vergroten? Welke mediakanalen zult u daarvoor inzetten?

Op welke manier zullen ook het jeugdwerk, het onderwijs en andere partners die dag in dag uit met jongeren samenwerken, worden ingezet om enerzijds de

correcte informatie te verspreiden over de vaccinaties en anderzijds jongeren aan te zetten om zich te laten vaccineren?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Anaf, dank u voor de vragen. Toen u opnieuw vermeldde dat bepaalde acteurs zich niet willen laten vaccineren, werd ik spontaan weer een beetje boos. Ik denk dat de betrokkenen een kans gemist hebben om te zwijgen. Ik denk dat het aan iedereen is die invloed heeft – influencers, mediafiguren, politici – om het goede voorbeeld te geven en om geen verwarring te zaaien over zaken als contacttracing of vaccinaties. Wat de vaccinatie betreft, is het natuurlijk zo dat die effectief volledig veilig is en dat alle valse verhalen die daarover circuleren absoluut vermeden moeten worden. En er zijn er wel wat. Ik heb heel veel signalen gekregen van jongeren die zeggen: wij horen uit betrouwbare bron dat je onvruchtbaar zou worden door die vaccinatie. Dat soort verhalen, dat soort valse informatie en desinformatie, vormen natuurlijk een groot probleem.

We hebben eerder deze week in de Senaat een discussie gevoerd over desinformatie. Collega Brouwers en verschillende andere leden van deze commissie waren daar ook aanwezig. We hebben er ook hier al over gediscussieerd, natuurlijk breder dan alleen gericht op de jongeren.

Het is iets dat in mijn mediabeleid heel centraal staat, en zeker ook in de beheersovereenkomst van de VRT is de strijd tegen desinformatie een cruciaal punt. U hebt er zelf naar verwezen. Er zijn heel wat fact checks bij WAT WAT, dat valt onder Jeugd, maar ook bij de VRT gebeurt dat. Ze richten zich specifiek op jongeren via MNM en het instagramkanaal nws.nws.nws en op kinderen via Karrewiet. Ze zijn op dat vlak zeer belangrijk. Ook andere private mediabedrijven hebben daar een grote rol in te spelen, ze doen dat vrij goed. Op dit moment spelen ze daar absoluut hun rol.

AstraZeneca test nu het vaccin op jongeren van 7 jaar tot de meerderjarigheid. De meeste vaccins zijn maar getest vanaf 18 jaar, sommige ook vanaf 16 jaar. Dat is een moeilijk en delicaat punt. We schipperen hier tussen de jongeren motiveren en meenemen en het punt dat veel jonge mensen vandaag niet kunnen of zullen worden gevaccineerd, dat moeten we nog afwachten.

Ik ben het met u eens dat het essentieel is bij de hele bevolking dat men gelooft in de betrouwbaarheid van de vaccins, en vooral dat ze geen ernstige neveneffecten hebben. We hebben daar samen een bevoegdheid en verantwoordelijkheid in. Uiteraard ligt de voornaamste bevoegdheid bij het Agentschap Zorg en Gezondheid onder de verantwoordelijkheid van minister Beke. Zij hebben de coördinatie van de communicatie rond de vaccinatie. Ze zijn zeer goed gestart met een mooie campagne daarrond. Ze hebben een zeer begrijpelijk filmpje verspreid via sociale media. Het spreekt voor zich dat ik vanuit Jeugd en via onze partner WAT WAT daarin aanwezig ben.

Aanvullend op de algemene motiverende communicatie naar de brede bevolking is er binnen de werkgroep 'vaccinatiecommunicatie' specifiek overleg rond jongeren. Mede op mijn vraag participeren aan dit overleg naast vertegenwoordigers vanuit het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het Departement Onderwijs en Vorming, en ook iemand vanuit mijn eigen departement Cultuur, Jeugd en Media en WAT WAT. Op dit overleg wordt de hele communicatiestrategie naar jongeren, de inhoud van de boodschap en de in te zetten kanalen en aan te spreken brugfiguren en influencers besproken.

Vanuit het beleidsdomein Jeugd gebeurt de communicatie in eerste instantie via WAT WAT. Het agentschap Zorg en Gezondheid wordt hierbij betrokken en heeft WAT WAT reeds inhoudelijk geadviseerd bij de opmaak van hun website over

vragen van vaccinaties. Er zullen in toekomst nog initiatieven genomen worden waarbij media, sociale media, het digitaal platform WAT WAT, Awel, de Vlaamse Jeugdraad en de jeugdwelzijnsorganisaties een partner zijn. Er is een volgend overleg gepland op 2 maart.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, ik snap inderdaad de moeilijkheid als we communiceren met jongeren. Een deel is jonger en een deel is ouder dan 18. Een deel zal wel en een deel zal niet worden gevaccineerd.

Ik stelde de vraag vooral om extra aandacht te vragen voor het gegeven, ook in het parlement. Het is echt een misvatting dat een vaccin alleen maar nuttig is voor de meest kwetsbaren. Het is belangrijk dat we de meest kwetsbaren eerst vaccineren, uiteraard. We zien al het effect van de vaccinaties in de woonzorgcentra (wzc's). We moeten alles op alles zetten om ook jongeren te overtuigen om zich te laten vaccineren, al zal het een tijdje duren eer ze aan de beurt komen.

Ik hoor van alles. Ik heb er op zich goed vertrouwen in dat er ook aan de jongeren gedacht wordt. Het is goed dat er in de stuurgroep en dergelijke een impact van jongeren kan zijn. Ik had ook het idee om inderdaad influencers in te schakelen om de positieve boodschap te brengen. Ik deel absoluut uw woede ten opzichte van influencers die een totaal verkeerd beeld verspreiden.

Ik ben tevreden met uw antwoord en hoop dat we de komende weken en maanden op het terrein informatie aan kinderen en jongeren zullen bieden, maar vooral aan jongeren en dat er zich zoveel mogelijk jongeren laten vaccineren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik wil kort aansluiten met mijn klassiek pleidooi om alle socialemediakanalen in de gaten te houden. Ik heb het dan over TikTok, maar intussen heb ik het ook over Clubhouse, een van de nieuwe hypes op sociale media. Je ziet meer en meer dat ook jongeren daar de weg naartoe vinden. Ook daar vindt fake news over dergelijke complottheorieën enzovoort zijn plaats. Het is dus belangrijk om ook op dat terrein actief te zijn.

Naar aanleiding van de actualiteit, zonder daar nu te veel debat over te willen losmaken: het is misschien ook belangrijk om de komende maanden – het zal nog eventjes nodig zijn – niet alleen rond vaccinatie, maar ook rond het nog steeds nodig zijn van een aantal basisregels en het nog steeds niet voorbij zijn van de crisis, daarop voldoende in te zetten, en dat met hernieuwde energie te doen, zodat iedereen die het nodig heeft nog af en toe hoort dat het belangrijk is dat we ons momenteel echt nog aan de maatregelen houden en we ons met de nodige voorzichtigheid in de publieke ruimte begeven.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Om te beginnen wil ik de laatste oproep van collega Vaneekhout volmondig onderschrijven. Ik vind dat heel belangrijk. We hebben afgelopen week gezien hoe het anders kan uitdraaien.

Wat die vaccinatiecommunicatie betreft: er is een groot verschil tussen informeren en overtuigen. Ze gaan hand in hand, maar de twee zijn verschillend en vergen dus ook een andere aanpak en ook een andere doelgroep. Collega Anaf gaf het al aan: het is allicht niet zo dat die jongste mensen in de eerste plannen om te vaccineren opgenomen zijn, maar het blijft wel belangrijk dat die correct geïnformeerd zijn. Als we dan kijken op WAT WAT, kom je inderdaad na enkele klikken op

uitgebreide en zeer grondige informatieve artikels. Dat is voor jongeren die informatie zoeken en gaan doorklikken, een heel goede zaak.

Maar wat ik hier al een aantal keer aanhaalde, is dat je alleen maar die mensen bereikt die zelf al op zoek gaan. We moeten echt inzetten op het meer proactief verstrekken van die informatie omdat daaruit volgend ook die overtuiging pas kan komen. Want je gaat pas iemand overtuigen wanneer die degelijk geïnformeerd is. We gaan dus via die sociale media – en de organisaties zijn daar ook heel actief op – zelf moeten uitreiken, zelf moeten triggeren. Wat dan die overtuiging betreft, moeten we naast de informatie simpelweg ook uitgaan van 'what's in it for me?'. Wat zit erin voor die jongeren? Verwijs dan inderdaad naar het zorg dragen voor opa en oma, maar denk zeker ook aan wat het betekent voor hen. We zien nu steeds vaker artikels over de langetermijneffecten van covid. Een zeer onderschat element daarin is het effect op kinderen die ziek geweest zijn, die niet in het ziekenhuis belanden, maar die wel op heel lange termijn daar effecten van ondervinden. Dat is tot nu toe onderbelicht, daar mag zeker wat meer aandacht voor zijn.

Een van de andere domeinen van de minister werd ook al halvelings aangehaald, namelijk Media. Er worden onder andere via nws.nws.nws veel jongeren bereikt. Ik vroeg mij af of de oproep voor vaccinatie voor die jongeren die dan wel gevaccineerd zouden worden, actief meegenomen zal worden in de verschillende kanalen die beschikbaar zijn. Naast informatie en overtuiging pleit ik dus ook voor een concrete call-to-action, zoals anderen dat zeggen in marketingtermen. Laat je vaccineren vanaf het moment dat het aan jou is. Wordt daar ook op ingezet? Wordt dat ook gepland?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik deel wel de zorg van hoe we alle jongeren bereiken, maar dat is breder dan alleen vaccinaties. We zijn daar heel hard aan het werken om daarin vooruit te gaan, samen met onder meer WAT WAT, Awel, maar ook lokale besturen en andere organisaties voor kwetsbare kinderen en jongeren. Er zijn inderdaad jongeren die op zoek gaan en vinden. Ik denk dat we heel wat beschikbaar hebben voor de jongeren die op zoek gaan. Maar we proberen vooral ook bij die jongeren te komen die niet noodzakelijk op zoek gaan. Ik verwijs op dat vlak naar het initiatief van WAT WAT om de brochure MAGDANOG?! te verspreiden. Jongeren leven digitaal, maar we hebben met WAT WAT toch gekozen om ook een papieren brochure uit te brengen. Dat is vrij goed opgenomen, denk ik. De stad Sint-Niklaas bijvoorbeeld, waar we het gelanceerd hebben, heeft besloten om 12.000 brochures te bestellen en te verdelen onder scholieren in Sint-Niklaas. Voor mij als minister is dat onverdacht want CD&V zit daar niet in de meerderheid

Dat is een manier om bij alle jongeren binnen te komen zonder dat zij daarnaar moeten op zoek gaan. Wij gaan daar ook een vervolg aan breien. Ik denk dat het vandaag verspreid wordt. De titel wordt: 'Da mag nog', om de jongeren te motiveren. Het gaat immers ook daarover: hoe kun je jongeren motiveren om enerzijds de regels te respecteren en anderzijds aan te geven wat nog mogelijk is en wat er in de plaats is van vaccinatie. Een concrete call to action om zich te laten vaccineren, is op dit moment voor de jongeren nog niet aan de orde. Wij hebben nog geen helderheid over de toepassing van het vaccin op minderjarigen. Ik hoop dat er op wetenschappelijk vlak meer duidelijkheid komt. Voorts zitten wij in de vaccinatiestrategie zelfs nog niet in het stadium waarin de 65-plussers aan bod komen. Zodra de zorgverstrekkers en de kwetsbare personen gevaccineerd zijn, gaan wij kunnen kijken hoe wij de jongeren daarin kunnen betrekken.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Nog een zeer korte reactie: dat laatste onderschrijf ik niet helemaal. Wij moeten er nu al werk van maken. Als wij zien wat er momenteel in sommige Brusselse woonzorgcentra aan het gebeuren is, zijn er wel degelijk jongere personeelsleden die wel al zouden kunnen worden gevaccineerd, maar die onder invloed blijken te zijn van fake news op de sociale media. Wij moeten de jongeren nu al sensibiliseren en niet wachten tot alle jongeren aan de beurt zijn om gevaccineerd te worden. Ik zie de minister knikken. Ik denk dat hij het zal beamen dat het belangrijk is om daar snel werk van te maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het vasthouden van minderjarigen die coronaregels overtreden – 2001 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): In het weekend van 13 februari werden in Kapellen zeven jongeren, waarvan twee 15-jarigen en vijf 14-jarigen, opgepakt omdat ze samen in een huis van een van de ouders van de jongeren hadden afgesproken. Op dat moment waren de ouders van de jongeren niet thuis. Toen de politie die vaststellingen deed, werden de ouders verwittigd en de minderjarige kinderen naar het politiecommissariaat gebracht. Ze brachten de nacht door in een lokaal van de politie en in een cel voor minderjarigen. Zondagochtend werden ze verhoord en voorgeleid voor de jeugdrechter.

Wat de precieze omstandigheden waren, is voor ons moeilijk te beoordelen. Maatregelen zijn er om gerespecteerd te worden, maar zelfs als de jongeren in overtreding waren dan heeft de hardhandige aanpak een zeer grote impact gehad op deze minderjarigen. Ze zijn in een molen terechtgekomen van Justitie die niet voor minderjarigen bedoeld is en behandeld volgens procedures en die zullen misschien correct gevolgd zijn, maar die procedures zijn niet afgestemd op minderjarigen. Dat is slechts een van de cases, maar in dit geval waren de jongeren en hun ouders sterk genoeg om het voorval publiek te maken. Wij hebben ondertussen ook verscheidene andere verhalen te horen gekregen. Collega's hebben er in andere debatten ook al naar verwezen.

Op deze case kwamen heel wat reacties. Ook de kinderrechtencommissaris was hierover heel duidelijk: "In onze ogen is dit echt buitenproportioneel en is die aanpak er echt óver", aldus Caroline Vrijens in Terzake. Professor fundamentele rechten Stefan Sottiaux (KU Leuven) sprak over een "manifeste schending" van het VN-Kinderrechtenverdrag. "Jongeren kunnen alleen voor de kortst mogelijke duur aangehouden worden. Het was perfect mogelijk om de jongeren daags nadien bij de politie te ontbieden."

Wij zijn het er allen over eens dat wij heel veel vragen van iedereen in deze pandemie, ook van onze jongeren. Wij kunnen vaststellen dat de meeste jongeren zich ook houden aan de maatregelen, en wij moeten iedereen motiveren om dat te blijven doen. Maar het is maar de vraag of de geschetste aanpak de juiste is. Het is geen voorbeeld van een motiverende manier om jongeren effectief te overhalen zich te houden aan de maatregelen. Op opvoedkundig vlak kunnen toch heel wat vragen worden gesteld over deze aanpak.

Daarom wil ik u een aantal vragen voorleggen.

Bent u het ermee eens dat we bij de handhaving van coronamaatregelen voorzichtiger moeten omspringen met de behandeling van jongeren? Hoe vermijden we dat jongeren te repressief worden aangepakt waardoor het opvoedkundige aspect voor een deel verloren gaat?

U bent bevoegd voor kinderrechten. Kunt of zult u samen met de kinderrechten-commissaris in gesprek gaan met jeugdrechters om kinderrechten centraler te stellen bij de handhaving van coronamaatregelen? Het gaat natuurlijk verder dan dat, het gaat over een totale handhaving, maar in het huidige tijds kader gaat het over de coronamaatregelen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Rombouts, ik zou graag beide deelvragen samen nemen omdat het antwoord op de handhavingsvraag eveneens aansluit bij het kinderrechtenperspectief.

We bevinden ons vandaag in een nationale en internationale noodsituatie die heel zwaar weegt op iedereen, en zeker ook op jongeren. Het is een belangrijke opgave voor iedereen om de regels na te leven. We hebben het gisteren nog gezien in de verklaringen van een partijvoorzitter.

Ik wil daarbij ook aangeven dat deze situatie evenzeer weegt op politiemensen die de moeilijke taak hebben om toezicht te houden op de naleving van deze maatregelen en te sanctioneren als dit niet het geval is.

Dat hangt natuurlijk samen met de algemene evolutie van het virus en de maatregelen. Morgen is er opnieuw een belangrijk Overlegcomité waar mogelijks ook nieuwe beslissingen zullen worden genomen.

Ikzelf ben bevoegd voor de coördinatie van de kinderrechten. Voor mij is het Kinderrechtenverdrag altijd een leidraad, naast ook – en dat is een van de principes van het Kinderrechtenverdrag wanneer het bijvoorbeeld gaat over sanctionering en hechtenis – het proportionaliteitsbeginsel.

Normoverschrijdend gedrag door minderjarigen moet op de gepaste manier worden aangepakt. Dat is bij voorkeur gericht op herintegratie en rehabilitatie, sensibilisering en dus niet louter op bestraffing. Daarnaast moet de genomen maatregel, of het dan gaat om een bestraffingsmaatregel of een maatregel in het kader van een politieonderzoek, in verhouding staan tot de omstandigheden en het gepleegde feit.

Ik vind het moeilijk om me uit te spreken over het politieoptreden in een bepaald geval. Ik begrijp dat bijvoorbeeld het parket in Antwerpen bepaalde regels hanteert die strenger zijn dan de nationale regels zoals uitgevaardigd door het college van procureurs-generaal. Maar persoonlijk vind ik het niet proportioneel om minderjarigen gedurende een hele nacht vast te houden voor de overtreding van coronaregels. Dat is echter een persoonlijke inschatting vanuit mijn rol als verdediger van het Kinderrechtenverdrag. Maar uiteraard heb ik alle respect voor de verantwoordelijken op het vlak van justitie en politie om dat op basis van het dossier in te schatten. Ik heb natuurlijk geen inzage in het volledige dossier. In die zin spreek ik wel met een zeker voorbehoud, maar als algemeen principe lijkt proportionaliteit me essentieel en effectief. Zoals professor Sottiaux terecht aangeeft, staat in het Kinderrechtenverdrag een principe dat minderjarigen zo kort mogelijk moeten worden vastgehouden als het vasthouden van die minderjarigen noodzakelijk is.

Ik heb met u vastgesteld dat daar terecht een aantal reacties op gekomen zijn. In andere gevallen met minderjarigen wordt er veel minder fel gereageerd. Dit is wel

zeer opvallend maar dat is blijkbaar hoe het vandaag loopt, onder meer op sociale media.

Zoals u weet, zet ik ook in op het aangaan van gesprekken en op positieve motivatie. Sanctionering is eigenlijk iets dat moet worden vermeden. We mogen hopen dat door sensibilisering de mensen alles naleven. We hebben het daarnet al gehad over de communicatie naar jongeren. Tussen haakjes, we zijn ook heel actief aan het werken aan projecten voor het verbeteren van de relatie tussen de politiediensten en jongeren. We zien dat die relatie vooral in steden een beetje verstoord is. Samen met het werkveld, met de politiediensten en met federaal collega Verlinden bekijken we welke initiatieven kunnen worden genomen. We zijn in Brussel recent gestart met een project. We zullen dat de volgende maanden en jaren ook op andere plaatsen in Vlaanderen doen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp en deel die mening. Ik heb de case aangehaald zonder me te willen uitspreken over de specifieke situatie en/of het handelen van specifieke mensen. Ik besef immers ook dat politiemensen onder druk staan, net zoals iedereen in deze crisis. Maar toch is er wel de terechte vraag op welke manier we ervoor kunnen zorgen dat die druk wat wordt weggenomen en hoe we procedures kunnen inbouwen om dergelijke situaties te vermijden. Dat was de aanleiding tot het stellen van mijn vraag. Ik verwijs naar de eerste vraag over het label van kindvriendelijke steden en gemeenten. Op welke manier kunnen we ook hier, in het beleidsdomein van politie en justitie, dat kindperspectief meer inbrengen, zodat er daar meer aandacht voor is, zelfs in crisissituaties die zich zouden voordoen?

Minister, ik begrijp dat u in overleg bent om de relatie tussen politiediensten en jongeren te verbeteren. Dat kan ik enkel toejuichen.

Er is iets dat mij niet helemaal duidelijk is. Ik begrijp dat er binnen justitie een aantal afspraken zijn over de manier waarop er met kinderen en jongeren moet worden omgegaan. Maar lokaal kunnen er wel een aantal strengere maatregelen of procedures zijn. Kan er in overleg worden bekeken of die dan nog wel in lijn zijn met de bedoelingen die op federaal niveau worden afgesproken, met het oog op het respecteren van de kinderrechten? Ik ervaar dat die zaken in crisis en onder druk mogelijk wat uit het oog worden verloren. Dat moeten we te allen tijde vermijden. Kan er daarvoor extra aandacht zijn?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Collega, ik dank u voor de vraagstelling. Het is al aangehaald, er spelen twee verschillende elementen: enerzijds de behandeling van die jongeren in aanloop naar de voorleiding en anderzijds de straf. Wat die behandeling betreft, laat het duidelijk zijn, en ik veronderstel dat dat voor iedereen evident is: nee, kinderen van 14 jaar horen niet zo te worden behandeld. Dat zal niets bijdragen, dat zal niet helpen. En ik heb heel veel respect en begrip voor de politieagenten die moeten kunnen handelen. Daarom ben ik ook heel blij dat de minister aangeeft dat er wordt gezocht naar werktuigen voor die agenten om hun werk degelijk te kunnen doen, zonder dat dit tot potentieel traumatische situaties leidt.

Wat daarnaast de straf betreft, vind ik het heel belangrijk dat ook de jeugdrechter en al wie daarbij betrokken is, hun job kunnen doen. Willen we ervoor zorgen dat de maatregelen worden nageleefd, is een van die elementen nu eenmaal dat je kunt handhaven. De jeugdrechter heeft hier een huisarrest opgelegd tussen 18 uur en 7 uur en een taakstraf van twintig tot veertig uur. Dat lijkt mij relevant voor de feiten. Maar – en dan komen we eigenlijk opnieuw tot de vorige vraag – net zozeer als informatie en misinformatie de kern zijn wat betreft vaccinatie, zijn ze dat ook

voor deze maatregelen. Willen we ervoor zorgen dat die cijfers naar beneden gaan, dan zal dat alleen maar lukken als we deze maatregelen volhouden. Daarvoor moeten we de jongeren blijvend informeren over wat de maatregelen zijn én hen ervan overtuigen om die maatregelen ook te volgen.

Want ik snap het echt: het is mooi weer, je wilt buiten gaan zitten, je wilt iets gaan doen. Potverdikke, ik voel die drang ook enorm. Maar we zullen er toch echt op moeten focussen dat we die maatregelen zoveel mogelijk – of beter: volledig – blijven volhouden, willen we ervoor zorgen dat die cijfers naar beneden gaan.

Ik vraag dan ook, binnen al wat mogelijk is met de kanalen die ter beschikking zijn, blijvend in te zetten op die communicatie. Er moet duidelijk worden gecommuniceerd aan de jongeren wat mag en wat niet, ook heel specifiek richting de studenten en de verschillende leeftijdsgroepen, zeker wat betreft de vrijetijdsbeleving. Tegelijk moeten ze daarbij worden overtuigd om die maatregelen vol te houden.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik wil deze zeer terechte vraag aangrijpen om wat uit te zoomen. Collega's, het is zeer terecht dat we hier vragen bij stellen, maar we zijn het ook aan onszelf verplicht om ons af te vragen hoe we überhaupt omgaan met minderjarigen en detentie en bestraffing in het algemeen. We hebben in de voorbije maanden nog incidenten gezien, waarbij je je toch kunt afvragen hoe we als samenleving en als overheid omgaan met kinderen en jongeren in bepaalde situaties.

Minister, een aantal dingen moeten inderdaad op een hoger niveau worden aangepakt. Ik wil ook niet op deze specifieke case ingaan. Collega Rombouts wijst er terecht op dat er lokaal nuanceverschillen kunnen zijn in de aanpak en soms zelfs grote nuanceverschillen. Zou het niet interessant zijn om in overleg te gaan met de lokale besturen, met de burgemeesters en de lokale politiediensten, om te bekijken hoe zij hun werk kunnen doen? Zij moeten inderdaad hun werk kunnen doen. Zij moeten daar de instrumenten voor krijgen. Zij moeten hun werk doen op een voor minderjarigen geschikte manier, die inzet op de preventie waar collega Perdaens naar verwijst. Die preventie is superbelangrijk.

U verwijst naar verklaringen van partijvoorzitters. Ik heb al duidelijk gemaakt dat wij ons daarvan distantiëren. Mijn voorzitter heeft dat vanmorgen ook gezegd. Laat ons allemaal dezelfde maatregelen naleven, en op die manier duidelijk maken dat het op dit moment nodig is om de maatregelen na te leven.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp·a): We zijn allemaal geschrokken van wat er gebeurd is met de jongeren uit Kapellen. We zijn het er allemaal over eens dat het niet de bedoeling is dat jongeren, minderjarigen, een nacht in de cel moeten doorbrengen. In geen geval. Er wordt hier over Kapellen gesproken, maar dit geldt ook voor andere gemeenten. Voor alle duidelijkheid, ik verdenk hier niemand. Maar in de media is dat toch wel af en toe naar voren gekomen.

Een nacht in de cel doorbrengen zorgt toch wel voor een zwaar trauma. Zeker in dit geval was de aanpak echt buitenproportioneel. Ik ben het ermee eens dat er handhaving nodig is. We moeten zelf het goede voorbeeld geven. Ik ben blij met de uitleg van collega Vaneekhout. We moeten duidelijk maken wat de regels zijn. De handhaving is als sluitstuk nodig. Maar dan wel een proportionele handhaving. Dat is in dit geval absoluut niet zo geweest.

Er zijn wel bestaande procedures nageleefd. Er zijn al vragen gesteld over het overleg met de kinderrechtencommissaris. Maar, minister, jeugddelinquentie is voor een deel ook een Vlaamse bevoegdheid. Bent u ook van plan om uw collega, de Vlaamse minister van Justitie, Zuhail Demir, hierbij te betrekken, om te bekijken in welke mate de procedures voor minderjarigen kunnen worden aangepast? Maar we moeten ook naar het federale niveau kijken, met de federale minister van Justitie. Maar met uw collega, Zuhail Demir, kunt u ook wel een aantal stappen zetten.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, het is hoofdzakelijk de zaak van de federale minister van Justitie wanneer het gaat over de richtlijnen van het parket. Je hebt de nationale richtlijnen van het College, maar natuurlijk heeft ook elk lokaal parket de mogelijkheid om hier in te spelen op een lokale realiteit, in overleg met de lokale besturen. Ik begrijp dat men in Antwerpen bepaalde regels heeft. Ik ga ervan uit dat men ook op het niveau van de lokale parketten uiteraard de rechtsregels respecteert, en dat men dat in het licht van het Kinderrechtenverdrag houdt.

Op het federale niveau heeft men natuurlijk wel een jeugdparquet, een jeugdmagistratuur. Die zijn goed uitgerust met kennis van zaken, om de regels toe te passen met respect voor het Kinderrechtenverdrag. Ik ga er dan ook van uit dat zij dat verder doen.

Op het Vlaamse niveau heb ik twee collega's die verantwoordelijkheden hebben ter zake. Wouter Beke als het gaat over bijzondere jeugdzorg, en Zuhail Demir rond jeugddelinquentie. Zij heeft ook haar bezorgdheid uitgedrukt rond dit dossier. Er is uiteraard ook overleg met de federale collega's om vooral dat kinderrechtenspectief verder onder de aandacht te brengen.

Ik denk voor de rest dat we de die informatie, die motivatie moeten hooghouden. Ik verwees in het antwoord op de vorige vraag naar MAGDANOG?! en #damagnog, als twee initiatieven om dat te proberen te ondersteunen. Maar het is zoals de andere collega's opmerken: het is een integraal verhaal, een integrale benadering van sensibilisering en correcte opvolging en sanctionering, waarbij we met de verschillende overheden moeten samenwerken.

Ik herhaal dat hetgeen gebeurd is niet voor herhaling vatbaar is. We moeten daar effectief samen werk van maken en dat consequent doen, niet alleen in Kapellen, maar bijvoorbeeld ook in Brussel.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik dank de minister en de collega's voor de bijkomende elementen die aangebracht werden. Ik ben het er volmondig mee eens dat sensibilisering inderdaad een belangrijk onderdeel is. Sensibilisering is ook de manier waarop we de boodschap aan jongeren kunnen brengen, met duidelijkheid in regels. Het is inderdaad een integraal verhaal, alles is met elkaar verbonden.

Minister, u haalt terecht aan dat de richtlijnen van het parket lokaal soms verschillend zijn omdat de lokale noden verschillend kunnen zijn. Via het veiligheids-overleg worden inderdaad afspraken gemaakt. Maar het is belangrijk dat vanuit federaal niveau het parket heel duidelijk richtlijnen meekrijgt. Maar hier hebben lokale besturen ook een belangrijke rol in, want zij zitten ook in dat veiligheids-overleg en bepalen mee de prioriteiten en de manier van aanpak.

In die zin is het ook belangrijk dat we de lokale besturen heel duidelijk meenemen in die sensibilisering. We moeten er aandacht voor hebben dat handhaving ten aanzien van kinderen en jongeren wel een andere aanpak vergt dan de handhaving

bij volwassenen. Dat heeft verschillende invalshoeken. Misschien moet dat element ook met minister Somers of in het overleg en de contacten met lokale besturen worden meegenomen. Dat zal vooral via de burgemeesters gebeuren en minder via de schepenen, want zij staan ook in voor de handhaving van de openbare orde. Misschien moeten we kijken of daar acties rond kunnen worden uitgewerkt, om dat meer onder de aandacht te brengen.

Ik dank u alvast voor de inspanningen die u levert. Ik kijk ook zeker uit naar het traject rond de relatie tussen politie en jongeren, en wat daar verder uit kan komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over initiatieven om Belgisch-Nederlandse dubbing aan te moedigen – 1853 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik ondervroeg u per schriftelijke vraag van 5 oktober 2020 reeds over de problematiek van de Belgisch-Nederlandse gedubde content op streamingplatformen. U gaf toen aan dat u ook belang hecht aan Belgisch-Nederlands gedubde content op deze platformen, zeker voor kinderen en jongerenprogramma's. Wij delen de mening dat de taal waarin onze kinderen en jongeren hun televisieaanbod te zien en te horen krijgen, niet te ver van hun dagelijkse realiteit – hun dagelijks gebruikte taal – mag staan. De bedoeling van dubbing is immers om anderstalige of moeilijk te begrijpen zaken net wel begrijpbaar te maken voor de kijker. Bij anderstalige programma's is dat de logica zelve, maar aangezien er in eenzelfde taal ook grote verschillen kunnen bestaan tussen het gebruik in twee verschillende landen, is de problematiek van Belgisch-Nederlandse dubbing ten opzichte van Nederlands-Nederlandse dubbing onze aandacht waard, zeker wanneer het over programma's voor jonge kinderen gaat. Ik ben dus blij dat u het belang daarvan onderschrijft.

Sinds het stellen van de eerder genoemde vraag is er echter niet veel gebeurd bij de buitenlandse streaminggiganten om mijn initiële vrees de kop in te drukken dat onze kinderen en jongeren in de toekomst overspoeld zullen worden door Nederlands-Nederlands gedubde content. Integendeel: wanneer we bijvoorbeeld naar de – ook door mij zeer gewaardeerde – animatiefilm *Soul* willen kijken op Disney+, is er geen Belgisch-Nederlands gedubde versie beschikbaar. Hoewel die wel bestaat met het oog op een bioscooprelease, heeft Disney er niet voor gekozen deze nagesynchroniseerde versie online te plaatsen. Op Netflix is de toestand nog erger: daar wordt nooit een Belgisch-Nederlands nagesynchroniseerde versie online geplaatst.

Met het oog op het steeds groter wordende deel van Vlaamse mediagebruikers dat streamingplatformen – Streaming Video On Demand, kortweg SVOD-platformen – gebruikt, en zeker gelet op het feit dat de populariteit van SVOD bij kinderen en jongeren nog veel groter is dan bij oudere mediagebruikers, is dat toch wel echt een groot probleem. Daarnaast is ook het risico van meer en meer Nederlands-Nederlandse dubbing voor de Vlaamse dubbingsector een groot probleem, want die zou steeds minder werk krijgen.

Daarom zou ik graag de volgende vragen stellen in navolging van mijn initiële vraagstelling van oktober.

Minister, u gaf aan dat er inzake de huidige versie van het Mediadecreet geen probleem is met de keuze van SVOD-platformen om enkel Nederlands-Nederlands gedubde content aan te bieden. Artikel 163 betreffende lineaire televisieomroepen en artikel 174 betreffende niet-lineaire televisieomroepen zijn immers niet volledig toepasbaar vermits deze geen invloed hebben op SVOD-diensten die niet in Vlaanderen gevestigd zijn. Staat er volgens u ergens iets in de weg van het toevoegen van een extra artikel waarin SVOD-diensten verplicht worden om Belgisch-Nederlands nagesynchroniseerde content aan te bieden?

In welke mate kan een dergelijke verplichting ingevoerd worden zonder dat dit een nadelig effect heeft op het aanbod van deze diensten in Vlaanderen? Het invoeren van een regel mag immers niet gepaard gaan met een drastische vermindering van de aangeboden content.

Met de nieuwe audiovisuele mediarijchtlijn krijgen lidstaten meer grip op het regelgevend kader voor deze diensten. Uiteraard is de decreetgeving die voorziet in een Vlaamse omzetting van deze richtlijn al vergevorderd, maar bestaat er ruimte om in het kader van deze omzetting regels toe te voegen met het oog op het beschermen van Belgisch-Nederlandse dubbing?

Is er volgens u een nood om aanvullende regels toe te voegen voor producties die met VAF-steun (Vlaams Audiovisueel Fonds) gemaakt worden of die via de stimuleringsregeling tot stand komen, om de Belgisch-Nederlandse dubbing te vrijwaren? Gelet op het grote Belgisch-Nederlandstalige karakter van deze producties is dat misschien niet nodig.

Bent u bereid om in gesprek te gaan met de meest gebruikte SVOD-diensten die actief zijn in Vlaanderen om hen bewust te maken van het belang om Belgisch-Nederlands gedubde content aan te bieden? In Spanje zagen we bijvoorbeeld het effect dat een dergelijke politieke druk kan hebben, want Disney zette daar na grote druk een Catalaanse versie van Soul online. Voor alle duidelijkheid: ik ben wel fan van deze film, maar het gaat niet enkel over deze film.

U gaf aan dat op beurzen waar internationale content verkocht wordt, promotie gemaakt zou kunnen worden voor de Vlaamse dubbing. Hoe kunt u met de middelen en de beleidsruimte die u ter beschikking hebt, dit idee in realiteit brengen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Zoals ik aangaf in het antwoord op uw schriftelijke vraag, leidt het invoeren van de verplichting om steeds Belgisch-Nederlandse dubbing aan te bieden, tot bijkomende kosten voor de Vlaamse televisieomroepen. Het risico bestaat bijgevolg dat bepaalde content in Vlaanderen niet meer uitgezonden zal worden door de hoge dubbingkosten. Dat is natuurlijk absoluut te vermijden. Het zou goed bedoeld kunnen zijn om het decreetaal te verplichten, maar als het gevolg niet is dat men in het Belgisch-Nederlands gaat dubben, maar dat het niet meer wordt uitgezonden, dan hebben we in onze eigen voet geschoten. Om die reden ben ik er geen voorstander van dergelijke verplichting in te schrijven in het Mediadecreet.

Deze namiddag starten we de bespreking van het ontwerp van decreet over de omzetting van de AVMD-richtlijn (Audiovisuele Mediadiensten). De verplichting waaraan u refereert staat daar niet in. Zoals gezegd, ik ben zeer reticent om het wel te doen, maar ik sta open voor het debat.

Dit neemt niet weg dat ik wel belang hecht aan een Belgisch-Nederlandse dubbing en ik ga hierover ook in gesprek met de betrokken bedrijven. Zo had ik recent een gesprek met Netflix en het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). Bij Netflix is men

zich aan het bewust worden van de soorten Nederlands. Het zijn twee Nederlandse dames die de coördinatie doen voor de hele Benelux. Ze zijn er zich van bewust dat de Vlaamse markt anders is dan de Nederlandse en dat dit een invloed moet hebben op de dubbing. Ik probeer de bedrijven daarvoor te sensibiliseren, het is trouwens in hun commercieel belang. Het is vooral belangrijk dat internationale spelers op de hoogte zijn van het feit dat er twee varianten van het Nederlands bestaan.

Er is over deze thematiek ook overleg geweest met de Nederlandse Taalunie. De Nederlandse Taalunie geeft aan dat het belangrijk is dat het Nederlands in al zijn verscheidenheid en variatie aan bod komt in de media, en dus ook in dubbing. Voor de Nederlandse Taalunie worden Vlaamse en Nederlandse kinderen het best geconfronteerd met een gezonde mix van Nederlands-Nederlands en Belgisch-Nederlands.

Ik heb voor deze vraag contact genomen met het VAF inzake de regels. Elk project dat steun krijgt van het VAF moet in het Nederlands worden ondertiteld, zowel reeksen in een andere taal als reeksen in het Nederlands. Bovendien is de live action content voor kinderen die door het Mediafonds wordt gesteund, veelal Belgisch-Nederlands of Vlaams gesproken. Het lijkt op dit moment niet aangewezen om aanvullende regels toe te voegen voor producties die gesteund worden door het VAF, bijvoorbeeld als het gaat over coproductie met Ketnet wordt steeds een Vlaamse versie geëist. Dat lijkt vrij goed te lopen in die samenwerking met het VAF.

Uw vraag heeft meer relevantie dan alleen maar voor SVOD. We hebben in de beheersovereenkomst van de VRT heel veel aandacht gevraagd voor externe productie van audiocontent. Heel wat audiocontent die oorspronkelijk alleen werd aangeboden ter ondersteuning van video vindt nu autonoom zijn weg richting een nieuwe format, richting podcasts bijvoorbeeld. We hebben in Vlaanderen een bijzonder sterke sector die dat in de praktijk brengt. Het is altijd gevaarlijk om namen te noemen, maar het gaat van Studio 100 tot Het Geluidshuis. Ze zijn bezig met Belgisch-Nederlandse dubbing die ook vertaald wordt in podcasts en verhalen en dergelijke.

U wijst terecht op het belang hiervan. De komende maanden en jaren zullen we daar steeds de nadruk op moeten blijven leggen, in alle contacten die we hebben met de betrokken bedrijven, zonder evenwel het decreet aan te passen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dank u, minister. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is om te kijken in welke mate we in dialoog kunnen gaan. U zegt dat een verplichting ongewenste neveneffecten zou kunnen hebben. Ik heb dat ook in de vraagstelling naar voor gehaald, dat we daar enorm mee moeten opletten. Maar het is toch opvallend. Ik heb zelf twee kinderen die via die streamingplatformen naar allerhande kijken en het is inderdaad opvallend dat daar, wat betreft animatiefilm, bijna altijd Nederlands-Nederlands op staat. Dat is echt fundamenteel anders dan Belgisch-Nederlands. Met een gezonde mix heb ik geen probleem, maar wel als het volledig Nederlands-Nederlands wordt. Ook de humor en dergelijke is anders, wordt anders aangepakt.

Daarnaast is het toch ook wel heel belangrijk dat we kijken naar die sector. Wij hebben daarin een belangrijke sector, die daar echt zwaar door getroffen wordt. Ik zou u dan ook willen vragen, minister, of het mogelijk is een rondetafel te organiseren met die sector die daar in ons land aan werkt, om eens naar hun vragen te luisteren, en dat mee te nemen in de dialoog met die streamingplatformen, en met onze zenders. In onze tijd, toen de dieren nog spraken, werden die uitzendingen ondertiteld. Ik herinner me heel weinig tekenfilms, maar ook andere films, die

gedubd werden. Dat was iets dat vooral in Frankrijk en in andere landen werd gedaan. Wij waren juist goed in het feit dat er bij ons ondertiteld werd. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik nog liever heb dat het in de originele taal is, dan dat het gedubd wordt in het Hollands. Dan leren kinderen tenminste nog een taal die van meerwaarde kan zijn in plaats van een 'asjemenou'. Het is niet dat Nederlands-Nederlands geen mooie taal is, maar ik wil toch meegeven dat ik dat geen goede evolutie vind. Voor die streamingplatformen – waarvoor Vlaanderen waarschijnlijk maar een kleine markt zal zijn – is dat misschien een besparing, maar voor onze taal is het in ieder geval een verarming. En ook de culturele sector die in onze streek aanwezig is, is daar het slachtoffer van op economisch vlak. Ik zou u toch willen vragen, minister, om met die sector in dialoog te gaan, en dat mee te nemen in de dialoog met de verschillende streamingdiensten.

Vervolgens, voorzitter, moet ik blijkbaar van de heer Coenegrachts even melden dat Paddington – 1 én 2, voor alle duidelijkheid – wél goed gedubd is, volgens de heer Coenegrachts.

De voorzitter: Dat is goed nieuws. Dank u wel daarvoor, mijnheer De Gucht.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Misschien ben ik heel ouderwets – niet misschien, ik ben heel ouderwets –, maar het discours dat ik hier hoor, klinkt voor mij bijzonder beangstigend, moet ik zeggen. Op die manier de Vlaamse variant willen stimuleren, dat is iets wat voor mij haaks staat op alles wat ik mijn hele leven gedaan heb – maar dat is minder belangrijk – maar ook op alle beleidslijnen die door de jaren heen zijn getrokken, ook vanuit Vlaanderen, door de oprichting van de Nederlandse Taalunie, en alles wat daarbij hoort. Ik ben wel nog altijd pleitbezorger van een Nederlandse eenheidstaal, met de bedoeling dat mensen in Nederland en Vlaanderen die begrijpen. Als je daarop beknibbelt, als je die varianten te veel stimuleert, dan ga je de status van die taal hoe dan ook schaden, dan ga je de gebruiksmogelijkheden van die taal beperken. De Nederlandse taal moet een taal zijn die begrijpelijk en begrijpbaar is voor de ondertussen 22 miljoen Nederlandssprekenden en ook voor nieuwkomers die in Nederland en bij ons komen wonen. Die hebben er alle belang bij dat ze één taal leren en die taal dan ook kennen. Dat er hier en daar wat variatie zit, oké, die zal er natuurlijk altijd zijn. Maar dat is nog een heel verschil met wat u nu doet: proberen beleidsmatig die Vlaamse variant te verankeren.

Niet alleen de nieuwkomers hebben behoefte aan eenduidigheid, maar ook alle mensen in het buitenland die de moeite doen om Nederlands te leren. Maak het die mensen alstublieft niet nog eens extra moeilijk om die taal te beheersen. We weten ook dat de positie van alle kleine en middelgrote talen – laat ons het Nederlands daar maar bij nemen – verschrikkelijk onder druk staat. Als je dat dus nog meer gaat opkappen, ga je die status beschadigen en dan ga je die taal op den duur beschadigen. Ik denk niet dat dat enige voordelen biedt, ook economisch niet. Als je kijkt naar audiovisuele producties en noem maar op: het feit dat je die moet dubben, het feit dat je die moet gaan vertalen, is eigenlijk doodjammer. Dat is natuurlijk al jaren zo, maar blijkbaar gaan we het nog versterken in plaats van het te vermijden. Het is al jaren zo dat producties die men in Vlaanderen maakt en die in Nederland verkocht worden, daar ondertiteld moeten worden, en omgekeerd. Dat is doodjammer, niet alleen cultuur- en taalpolitiek, maar ook economisch. Het discours dat ik hier vandaag hoor, beangstigt mij en is zeker niet het mijne.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik kon zo voorspellen dat deze vraag collega Vandaele heel hard op zijn paard ging zetten. Ik deel het zeker en vast ook wel een stukje. De tijd dat de dieren nog spraken: mijn jeugd gaat nog een stuk verder en in onze tijd

keken wij gewoon constant naar de Nederlandse televisie. Nederlandse reeksen waren superpopulair, De Stratemakeropzeeshow en zo. Wij keken heel hard naar de Nederlandse televisie. Mijn Nederlands is daardoor niet Hollands geworden. Maar het klopt wel dat ook mijn kinderen toen ze jonger waren, op een gegeven moment met een Nederlands accent gingen spreken. Maar het is, zoals collega Vandaele aangeeft, wel één taal. We moeten niet alleen vanuit Mediabeleid kijken, maar ook kijken wat wij zelf kunnen doen. Onze Taalunie is toch iets waar we aan houden. Die is ook economisch zeer belangrijk. Collega Vandaele wees op het economische belang van de neerlandistiek in het buitenland. Het Groene Boekje is ook een product van de Taalunie, dus laat de Taalunie maar verder haar werk doen. Ook al zijn er taalvarianten en accentverschillen, toch moeten we beklemtonen dat het één taal is, het Nederlands.

Uw suggestie om een rondetafel te organiseren, collega De Gucht, vind ik wel een goed idee, om dat misschien ook eens in de schoot van de Nederlandse Taalunie te doen en om daar ook de sector en de mediabedrijven bij te betrekken. Dat vind ik dus een goede suggestie.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Het is in elk geval een interessante vraag. Het is hier vroeger ook nog aan bod gekomen dat kleine kinderen op den duur bepaalde woorden in het Hollands beginnen uit te spreken, 'politsie' in plaats van 'politie' – ik denk dat ik hetzelfde voorbeeld ooit nog heb gegeven. Je hebt zoiets als verkavelings-Vlaams, waar we allemaal toch niet echt voor zijn, en bepaalde dialecten die misschien al eens te veel opduiken in Vlaamse producties, daar zijn ook al discussies over geweest. Maar zo lijkt het mij toch ook alsof het Nederlands Nederlands, het Hollands van vroeger, ook niet meer het Hollands van vandaag is. Als je die in het Nederlands-Nederlands gedubde Amerikaanse series ziet, versta je dat soms zelf niet goed meer. Die ene taal waar we elkaar allemaal goed verstaan, daar zou ik wel verder op willen inzetten. Ik denk dat er ook in de beheersovereenkomst van de VRT een passage opgenomen is over het stimuleren van de samenwerking met Nederland. Dat kan ook via producties. Je merkt wel dat in de Vlaams-Nederlands producties, waar we dus samenwerken, een veel beter, algemeen verstaanbaar Nederlands wordt gebruikt. Ik denk dat we daar ook aan het VAF kunnen vragen dat het Nederlands dat gebruikt wordt, het verstaanbaar Nederlands is, zonder al te veel accenten vanuit Nederland. Dat betekent niet dat er al eens een dialect gesproken kan worden, want dat merken we ook meer en meer. Als het puur Vlaamse producties zijn, is dat weer wat anders.

Maar het is een discussie waard. Ik deel een stukje de bezorgdheid van collega De Gucht, die zelf nog met kleinere kinderen zit die de taal dan overnemen. Dat is storend. Er moet iets aan gedaan worden, maar het is allemaal niet zo eenvoudig, zoals de minister het heeft duidelijk gemaakt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik moet even denken aan Kris De Bruyne. Hij heeft zijn song Amsterdam ooit gebruikt in een reclamespot voor kaas. Ik zou vragen dat iedereen eens dat nummer zou beluisteren, gemaakt voor dat product. Dan zie je dat hij zijn taal niet wijzigt maar de tekst wel, en hier en daar een klein accentje legt. Volgens mij is Kris De Bruyne voor iedereen toch een Vlaamse songwriter. Ik verwijs ook naar de film Chicken Run, die ook is gedubd. Een kip, het haantje-de-voorste, spreekt Antwerps. Een kip die wat trager is, spreekt Limburgs. Een wat boerse kip is een West-Vlaming. Gaan wij die weg op? In Nederland is het boertje uit de Achterhoek. Het haantje-de-voorste een Rotterdammer. Zo blijven wij bezig. Ik deel de bezorgdheid van collega Vandaele. Ik weet wel dat het gaat om persiflages.

Maar ik verwijs ook naar de serie 'Als de dijken breken', een Vlaams-Nederlandse productie. Volgens mij was die in heel goed verstaanbaar Nederlands. Belangrijk is ook dat in Europa het Nederlands een middelgrote taal is. Het is geen kleine taal. Ik wijs op de verantwoordelijkheid van het onderwijs, maar ook van ons, om die eenheidstaal te behouden. Dat zal wellicht met verschillen zijn – je gaat altijd horen dat iemand uit Vlaanderen komt en een andere uit Groningen, maar dat is niet erg. Vroeger hebben wij moeten strijden tegen de dominantie van het Frans, ook al ben ik zelf leerkracht Frans. Het is belangrijk dat wij de liefde voor onze taal handhaven, ook tegenover het Engels bijvoorbeeld. Als ik kijk naar de lijst van de Week van de Belgische muziek, dan waren de plaatsen in de top drie alle Nederlandstalige nummers, in gewoon Nederlands. Dat toont aan dat mensen zich daar toch toe aangetrokken voelen. Daarom onderschrijf ik, in alle bescheidenheid, het pleidooi van collega Vandaele en maak ik mij ook ernstig zorgen over het verder opdelen van onze taal.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik vind het een zeer boeiend debat. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik begrip opbreng voor alle sprekers. Om te beginnen wil ik ingaan op het belang van het Nederlands als standaardtaal, zoals aangegeven door collega Vandaele en bijgetreden door de collega's Brouwers, Meremans en anderen. Ik ben het daar eigenlijk mee eens. Ik ben ook bevoegd voor Brussel en ik ben ook Brusselaar. Ik kan mij bijzonder ergeren als Franstaligen over onze taal spreken als "le Flamand". Dan reageer ik altijd met: "Non, c'est le Néerlandais". Uiteraard hebben wij in Vlaanderen eigen accenten maar dat is niet anders dan je ook Amerikaans en Brits Engels hebt. De standaardtaal is voor het Nederlands als middelgrote taal in de wereld belangrijk. Ik onderschrijf dat, collega Meremans. De Taalunie is daarin een belangrijke partner. De Taalunie is tegen een decretale verplichting, omdat zij van oordeel zijn dat de mix nuttig is en dat het ook wel nuttig is dat Vlaamse kinderen Nederlands horen uit Nederland en omgekeerd.

Uiteraard moet die taal goed verstaanbaar zijn voor iedereen. Dat is het principe van standaardtaal. Wij zetten daar in het beleid trouwens heel stevig op in. Eind vorig jaar is een eind gekomen aan de lopende overeenkomst rond Het beste van Vlaanderen en Nederland, niet omdat we minder willen investeren in de relatie met Nederland, wel integendeel. Het is de bedoeling te heroriënteren van die pure technologie van satelliet naar nieuwe vormen van samenwerking met Nederland. Dat houdt onder meer verband met het belang van die Taalunie en van een taal die wordt begrepen over heel dat taalgebied. Op dat vlak kan ik zeker volgen.

Anderzijds zijn er wel degelijk belangrijke variaties tussen Belgisch-Nederlands en Nederlands-Nederlands. Ook de dubbingpartners wijzen daarop en ook binnen de Nederlandse Taalunie is men zich daarvan bewust. Collega De Gucht, in het Nederlands zegt men misschien asjemenou. Het kinderwoord van het jaar bij ons is ewa drerrie. Dat zijn inderdaad grote verschillen maar dat hoeft niet te betekenen dat we elkaar niet begrijpen. Dat betekent wel dat de ervaring van het kijken naar een serie of een film verschillend is en dat het dus een andere beleving is. Vandaar dat ik denk dat een goede mix eigenlijk ideaal is, wat niet passeert via decretale aanpassingen maar wel via voldoende aandacht voor het VAF door de internationale spelers.

Een aantal collega's hebben verwezen naar een rondetafel met de dubbingsector. Mijn kabinet heeft al heel wat contacten gehad met een aantal spelers in die sector maar ik ben zeker bereid om dat verder te doen richting een rondetafel of iets in dien aard, met de dubbingsector en eventueel met de associatie van de Nederlandse Taalunie. Ik denk dat dat een goede suggestie is.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik zal met een grappige noot beginnen om daarna iets serieus proberen te zeggen.

Mijnheer Vandaele, ik heb niet gezegd dat ik tegen een taalunie ben. Ik ben ook niet tegen een taal die door elkeen binnen die taalunie op een goede manier wordt begrepen. Het is wel grappig dat een West-Vlaming die in een gesprek met andere West-Vlamingen onbegrijpelijk is voor wie daarrond staat, pleit voor een een-gemaakte taal. Dat was voor alle duidelijkheid de grappige noot.

Collega's, als ik me niet vergis, zijn er 17 miljoen Nederlanders en 6,5 à 7 miljoen Vlamingen. Dat is een heel pak. Binnen de Vlamingen rekenen we enkel wie in het Vlaamse Gewest woont. Ik weet niet of de Vlamingen uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daarbij horen. En dan zwijg ik nog over degenen die al dan niet aangeven een Vlaming in Brussel te zijn.

Het gaat dus over een heel aantal. Als ik daar vanuit de buitenwereld naar zou kijken en ik ken de verschillen tussen Vlaanderen en Nederland niet, dan kan ik toch beter kiezen voor de taal van die 17 miljoen. We hebben wel een taalunie en zijn perfect begrijpbaar voor elkaar maar die mix is er niet. Ik wens de eigenheid van het Belgisch Nederlands of van het Vlaams, voor de collega's die dat sympathieker vinden klinken, te behouden. Maar wanneer we over een mix spreken, dan spreken over het hele gebied waar men Nederlands spreekt. Vandaag kijk ik naar heel veel van die zaken die worden gedubd vanuit Nederland als zijnde een mix van misschien Nederlandse gebieden maar veel minder vanuit Vlaamse acteurs die in die dubbing acteren. En dat vind ik jammer.

Een mix bestaat uit het naar voren brengen van de verschillende elementen en dus niet zoals in Chicken Run. Daar is trouwens een bijzonder grappige passage, met de kip die in haar nestje zit te breien – een West-Vlaamse, als ik me niet vergis. Het punt is dat, als je ernaar kijkt, we echt wel die twee met elkaar moeten verzoenen. Want anders krijg je een overwicht van het Nederlands-Nederlands, en dat zou ik echt bijzonder jammer vinden, zowel op economisch vlak als op cultureel vlak, op taalvlak binnen onze regio. Ik wil u vragen om ook op economisch vlak met die verschillende spelers rond de tafel te gaan zitten, een rondetafelgesprek te organiseren om die streamingsdiensten te wijzen op het belang van een gezonde mix van Belgisch-Nederlands en Nederlands-Nederlands. Zo kunnen we samen tot een taalunie komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de hervorming van het statuut van de kunstenaar – 1709 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het kunstenaarsstatuut – 2017 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, laten we beginnen bij het begin: de bekendmaking van het federale regeerakkoord. Ik was bijzonder verheugd om te mogen lezen dat de regering in overleg met de sector en de sociale

partners zal bekijken hoe het sociaal statuut voor de artiesten verder hervormd kan worden. "De overheid formuleert precieze, objectieve en eerlijke voorstellen voor bestaande en opkomende kunstenaars, die alle stadia van het creatieve werk versterken, van repetitie tot performance, publicatie en verkoop." Tot zover het federale regeerakkoord.

In deze commissie weten we allemaal dat de kunstenaar geen apart sociaalzekerheidsstatuut heeft. Als kunstenaar ben je werknemer of zelfstandige. Gelukkig hebben ze een aantal voordeelregels in de werkloosheidsreglementering: de zogenaamde cachetregel en de neutralisatie. Dat zijn in essentie de twee regels die beter bekend staan onder de term kunstenaarsstatuut.

Al heel lang bestaan er in de culturele, de academische en de beleidswereld vragen rond de performantie van dit systeem, maar vooral over de precariteit ervan. Zelfs in normale tijden is het statuut van de kunstenaar, de artiest te precair. Maar – we hebben het in deze commissie al vaak gezegd – het is nog pijnlijker blootgelegd tijdens de covidcrisis. Het is nu tijd voor een doortastende aanpak, die op termijn een hervorming toelaat die de artiest een sociaal en toegankelijk statuut geeft.

Cultuur is een bevoegdheid van de deelstaten. Het lijkt mij dan ook van zeer groot belang dat we dit met een vergrootglas opvolgen. Ik heb hierover al een aantal vragen gesteld. U hebt mij in antwoord op mijn schriftelijke vraag laten weten dat de opstart van de werkgroep over het statuut van de kunstenaar stond geagendeerd op de eerstkomende interministeriële conferentie (IMC), die op 4 februari zou plaatsvinden. Ondertussen heeft ook collega Coudyser gevraagd naar de resultaten van die IMC.

Minister, welke zaken zijn daar specifiek besproken rond het kunstenaarsstatuut? Welke afspraken werden er gemaakt? Hebt u zicht op een tijdlijn?

Op woensdag 20 januari is er een hoorzitting gestart in de Kamer. Daarin kwamen vele stemmen aan bod: de brede sector, de sociale partners en de academische wereld. Velen hebben terecht benoemd dat de gemeenschappen hierin toch ook wel een zeer belangrijke rol spelen. We zullen vanuit Vlaanderen dan ook een gepast flankerend beleid op poten moeten zetten. Hoe ziet u dit hele verhaal?

Mijn gewaardeerde collega Pelckmans zal zo meteen vast verder infomeren naar het initiatief van Pierre-Yves Dermagne. Voorzitter, ik laat het uiteraard aan u over om collega Pelckmans het woord te geven, maar ik veronderstel dat hij hierin zal aanvullen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Collega D'Hose, dank u wel. Ik deel uw enthousiasme en bezorgdheid in deze kwestie. Ook Groen is zeer gemotiveerd om hier hard aan door te werken. De concrete aanleiding was er inderdaad vorige week, toen federaal minister Dermagne 75 miljoen euro vrijmaakte voor de hervorming van het zogenaamde kunstenaarsstatuut. Het is, zoals collega D'Hose al zei, 'zogenaamd' want het is geen echt statuut. Sommigen noemen het bijna een uitzondering op de bestaande werkloosheidsregeling, maar dat is wat kort door de bocht.

Het is onnodig te stellen dat het leeft. We hebben dat nogmaals gemerkt in een panelgesprek over de toekomst van de muzieksector. Zowel de minister van Sociale Zaken Vandenbroucke als u, minister-president Jambon, beaamde dat een en ander hoog op de agenda staat en dat we daar echt de hand aan de ploeg moeten slaan. Maar in hetzelfde artikel dat ik in De Standaard daarover las werd er gewag gemaakt van een dossier dat ter voorbereiding werd opgemaakt door Cultuurloket. "Met Cultuurloket hebben wij ook een nota voorbereid met informatie over hoe het verder kan, en daarmee trekken we naar alle partners." De man in

kwestie zegt daar dat het een ingewikkelde puzzel is, vooral omdat het verspreid zit over verschillende departementen: Cultuur, Sociale Zaken, Werk en Financiën op het Vlaamse niveau. Ook de regio's en het federale niveau zijn erbij betrokken.

Ik sluit mij aan bij de vragen van collega D'Hose.

Wat zijn de krachtlijnen van de nota van Cultuurloket? Is die nota beschikbaar?

We weten dat dit op de IMC van 4 februari 2021 uitgebreid aan bod is gekomen. Wij zijn benieuwd wat daar precies concreet is uitgekomen.

Wat gaat Vlaanderen daaraan doen? We hebben er heel veel mee te maken. Er is die federale 75 miljoen euro. Maar voorziet u eventueel in bijkomende middelen, al dan niet gekoppeld aan flankerende maatregelen? Zo ja, waar zouden deze middelen dan vandaan moeten komen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De IMC heeft onder andere volgende zaken besproken: het beheer van de coronacrisis in de culturele sector, dat zal u niet verwonderen; het statuut van de cultuurwerkers; het stimuleren van de geefcultuur, van de aftrekbare giften dus. Voor een uitgebreide toelichting verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag van mevrouw Cathy Coudyser, waarin ik vorige week de oprichting van de strategische werkgroep toelichtte.

Mevrouw D'Hose, u zei dat dit in het federale regeerakkoord is opgenomen. Mag ik u erop wijzen dat ook in het Vlaamse regeerakkoord staat dat wij bij de federale collega's zullen aandringen. Ik was net als u verheugd dat het ook in het federale regeerakkoord is opgenomen.

In mijn Strategische Visienota van 1 april 2020 heb ik de negen krachtlijnen van mijn kunstenbeleid uiteengezet. Een belangrijk onderdeel hiervan is de vierde krachtlijn, met name "De individuele kunstenaar als hoeksteen van het landschap". Daaruit blijkt reeds mijn intentie om in te zetten op een flankerend beleid ten aanzien van de kunstenaar. Het statuut van de kunstenaar is dan wel federale materie, maar dat betekent zeker niet dat we als gemeenschap binnen onze bevoegdheden niet alle middelen kunnen aanwenden om de positie van de kunstenaar te verstevigen. In die zin heb ik in de Strategische Visienota de nadruk gelegd op fair practices en fair pay binnen cultural governance als basisbeginselen voor een gezond kunstenlandschap. Een gezonde financiële toestand van de kunstenaar is voor mij dus van primordiaal belang, niet alleen voor de betrokken individuele kunstenaar maar bij uitbreiding voor het hele landschap.

Dit engagement van mijnentwege wordt momenteel geoperationaliseerd binnen de lopende procedures met de incorporatie van het principe van fair practices en een correcte vergoeding in het Kunstendecreet alsook in het Besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het Kunstendecreet.

De fair practices-principes staan voorop bij de realisatie van kunsteninitiatieven gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet. Zoals aangekondigd in de strategische visienota zullen de kern- en kunstinstellingen hierbij een voorbeeld- en voortrekkersrol spelen om de fair pay en fair practices maximaal en proactief in de sector te verspreiden.

U vroeg wat de krachtlijnen waren van de nota van het Cultuurloket. Cultuurloket nam de voorbije maanden het initiatief om een onderzoek te voeren naar het statuut van de cultuurwerker. Cultuurloket formuleerde een aantal voorstellen op sociaal, arbeidsrechtelijk en fiscaal vlak. Men werkte hiervoor samen met het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) en een aantal experts.

De krachtlijnen van de nota van Cultuurloket betreffen de uitbreiding van het toepassingsgebied van het statuut van de kunstenaar naar het statuut van de cultuurwerker; een gelijkwaardige sociale bescherming en opbouw voor de cultuurwerker; directe arbeidsrelaties en correcte vergoedingskaders voor zelfstandigen en werknemers binnen de cultuursector; een verbetering van het arbeidsrechtelijk statuut van de werknemer; maatregelen tot een aan de praktijk en loopbaan van de cultuurwerker aangepast statuut van de zelfstandige; aanpassingen aan de voordeelregels in de werkloosheidsreglementering; een versterkte rol van de Commissie Kunstenaars.

Mijnheer Pelckmans, u vroeg of u de nota kon krijgen. De nota is consulteerbaar via de website van Cultuurloket: [Het statuut van de cultuurwerker](#).

U vroeg ook of er overlegmomenten zijn geweest. De socio-economische positie van de kunstenaar en cultuurwerker was een van de agendapunten op de laatste IMC. Dit resulteerde in de oprichting van een werkgroep waarbij de kabinetten van de verschillende beleidsniveaus op geregelde tijdstippen zullen samenkomen om de nieuwe voorstellen te bespreken. Dat is nog niet geoperationaliseerd, maar het is ook nog niet zo lang geleden.

Hebben we de ambitie om naast de federale 75 miljoen euro nog geld neer te leggen? Het kunstenaarsstatuut is een federale aangelegenheid. Vanuit Vlaanderen zijn hiervoor op dit moment geen bijkomende middelen voorzien. Ik heb daarstraks wel van een flankerend beleid gesproken, maar specifiek voor het kunstenaarsstatuut zelf zijn voorlopig geen bijkomende middelen voorzien.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister, ik denk dat het na corona duidelijk is dat we hier voor de volgende grote werf staan, en dat we dat de rest van de legislatuur zullen moeten opstarten. Het is goed dat we daar van in het begin al goed over praten, denk ik. U haalt de fair practices en fair pay aan. Ik heb hier toch twee bedenkingen bij.

Ik heb een eerste bedenking in het kader van het Kunstendecreet. Dat zullen dan waarschijnlijk de uitvoeringsbesluiten zijn voor het Kunstendecreet. Ik zou er eerlijk gezegd voor opletten om fair practices en fair play als een beoordelingscriterium op te bouwen vanuit het uitvoeringsbesluit van het kunstendecreet. Ik denk dat hier de methode van de wortel beter zou werken dan de methode van de stok, als u begrijpt wat ik bedoel.

Een tweede bemerking hierbij is dat ik er wel van uitga dat flankerend beleid meer zal moeten zijn dan enkel fair practice en fair pay. We zouden eigenlijk de volledige loopbaan van een kunstenaar moeten kunnen bekijken, en zien waarin hier de gaps vallen. Zodra iemand afstudeert moet je dat bekijken: er is het kunstenaarsstatuut, er is het werknemersstatuut. Je moet dat bekijken vanuit de logica van een loopbaan, en zien waar de gaten vallen. Dat gaat in mijn ogen iets breder dan enkel fair practice en fair pay.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik sluit mij voor een stuk aan bij wat collega D'Hose zegt, maar ik wil daar twee elementen aan toevoegen. Het eerste is van heel praktische aard maar wel heel belangrijk: die verantwoordelijk wordt nu voor een stuk bij de IMC gelegd. Dat is natuurlijk een middenpositie die belangrijk is, maar hoe gaan we dat allemaal vanuit Vlaanderen in deze commissie kunnen volgen?

We zouden dus een methode moeten vinden – dat is ook een vraag voor de collega's zelf – om dit hier van heel nabij op te volgen. Dit is namelijk zo'n

belangrijk aspect van de ambitie van ons Vlaams cultuurbeleid, en ook van het federale beleid dienaangaande, dat we dat echt op de voet moeten volgen. Mijn vraag is dus heel concreet: hoe gaan we dat doen?

Ik heb nog een tweede, misschien wat meer filosofische, bedenking. Ik denk dat we er ons soms heel weinig van bewust zijn dat een en ander ook voortkomt uit ons denken over het subsidiebeleid. Gisteren was er – en ik ben daar blij om – de mededeling over de vaste benoemingen en de evaluatie enzovoort in het onderwijs. Ik zetel af en toe ook in comités van grote scholen. Gisteren heb ik nog een directeur aangesproken. Ik vroeg hem om zich onze situatie in te beelden. Stel je voor dat een grote aso-school, een grote instelling, elke vier jaar voor een commissie moet komen ter beoordeling. Elke vier jaar moet je dus zeggen aan je werknemers dat je niet weet of er binnen vier jaar nog subsidies zullen zijn. Dat is wel de realiteit waar heel veel kunstenaars mee te maken hebben. Ik deel de overtuiging dat we ervoor moeten zorgen dat het kunstenaarslandschap niet in slaap valt. We hebben enorm veel dynamiek in dat kunstendecreet gestoken, met heel veel aanvragen en vormen van kortlopende subsidies. Ik denk dat we er ons heel goed bewust van moeten zijn dat een en ander voortkomt uit ons subsidiebeleid. Ik heb daar niet direct een antwoord op. Maar ik vraag toch aan de collega's om, als we het straks over het Kunstendecreet hebben, daar heel veel aandacht voor te hebben.

Mijn eerste vraag is dus: hoe gaan we dit hier opvolgen? Mijn tweede vraag gaat over het Kunstendecreet en bij uitbreiding ook het Erfgoeddecreet.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Dank u wel, collega D'Hose en collega Pelckmans, voor het stellen van deze vraag. Ik denk dat het heel belangrijk is, in navolging ook van de vraag van collega Coudyser twee weken geleden, dat we deze belangrijke dossiers – deze 'belangrijke werf' zoals collega D'Hose het noemde – nauw opvolgen en ook bekijken hoe we vanuit Vlaanderen maximaal kunnen meewerken aan deze oefening.

Corona heeft die precariteit, waarvan we al wisten dat ze bestond, nog maar eens pijnlijk aangetoond en ook versterkt. Dit is dus het moment om werk te maken van een betere socio-economische positie van de cultuurwerkers. Het is zeer goed dat er gesproken wordt over cultuurwerkers en niet over kunstenaars. Ik denk dat de oefening zeer grondig moet gebeuren. Onze fractie is geen voorstander van morrelen in de marge met aanpassingen aan dat kunstenaarsstatuut. We zijn voorstander van een heel grondige, brede aanpak. We willen de oefening maken met het oog op de brede problematiek van fair practice, fair pay, de economische positie van alle cultuurwerkers en ook van nieuwe medewerkers in de nieuwe digitale economie. We denken dat daartoe een grote inspanning nodig is van alle overheden en van alle sectoren. Het is zeer verheugend te horen, minister-president, dat u daar vanuit Vlaanderen maximaal uw schouders onder zet. We weten dat dit ook zeer hoog op de federale agenda staat. Het wordt ook zeer nauwgezet opgevolgd door het kabinet-Vandenbroucke. Wij willen dit dus absoluut steunen.

Minister-president, aansluitend bij de opmerking van collega D'Hose wil ik u ook vragen hoe u dat precies ziet. Ik begrijp niet goed wat u zegt over de wortel en de stok. Ik denk dat we effectief moeten kijken hoe we die fair practice en fair pay in alle decreten – niet alleen in het Kunstendecreet, zoals collega Pelckmans terecht opmerkte – op een of andere manier als een voorwaarde kunnen verankeren. Ik hoor dus graag uw ideeën daarover.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Voorzitter, ik dank de vraagstellers. Dit is inderdaad een interessant onderwerp. De problematiek is nogmaals in de verf gezet, jammer genoeg, door de coronacrisis.

Mijnheer Pelckmans, ik ben inderdaad van mening dat het in se gaat over een uitzonderingsregel op de werkloosheidsreglementering. Dat betekent niet dat daar geen verbetering mogelijk is zoals een duidelijker definiëring van het statuut op zich. Ze worden als bediende benoemd maar uitbetaald als arbeider, de cumulregeling moet worden aangepast, de administratieve rompslomp moet verdwijnen.

Uiteraard zullen wij alles in die richting steunen dat voor een verbetering kan zorgen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dit is een interessant debat, collega's, over het kunstenaarsstatuut. De coronapandemie heeft fel de vinger op de wonde gelegd, het statuut vertoont grote mankementen. Het is ook goed dat de Federale Regering daarvoor aan het werk gaat, al kan dat niet zonder de gemeenschappen daarbij te betrekken. Het moet vooral in overleg met de sector zelf gebeuren.

CD&V is vooral voorstander van een deftig statuut in plaats van opvangnetten. Het beste is toch nog altijd een correcte tewerkstelling, fair practices. Dat moet normaal worden. Ze verdienen een correct statuut, als zelfstandige of als werknemer, zodat ze volwaardige sociale rechten kunnen opbouwen. Dat zou de basis moeten zijn. Als dat niet mogelijk is om allerlei redenen, moet dat opvangnet er wel zijn. De instapdrempel mag gerust verlaagd worden, maar men moet ook zien dat een vangnet geen hangmat wordt waar men in blijft hangen. Het is een moeilijk evenwicht.

Er waren hoorzittingen in de Kamer. Daaruit bleek dat er heel diverse meningen over bestaan, redelijk extreem tegenover elkaar. Ik hoop dat er federaal een soort gemene deler wordt gevonden en dat er iets wordt uitgewerkt dat genoeg draagvlak heeft.

Zijn het nu cultuurwerkers of kunstenaars? Ik ben het er wel mee eens om het woord cultuurwerker te gebruiken. Wat is de definitie van een cultuurwerker? Zijn dat ook de mensen die aan het onthaal of de balie zitten? Zijn het ook de werknemers in de aangrenzende horeca? Er moet een band zijn met het artistieke. 'Cultuurwerker' mag niet te ruim worden opgevat.

Dat is een eerste mening die we willen meegeven. Er zal – als Leuvenaar mag ik dat zeggen – nog veel water door de Dijle moeten vloeien eer alles een beetje samenkomt. Dat er werk van moet worden gemaakt, ziet iedereen in na de toestanden van de laatste jaren.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel. Mevrouw D'Hose, we moeten inderdaad de volledige loopbaan bekijken. Daarom is het goed dat we bij de werkzaamheden betrokken worden.

Wat de methode betreft, dat moeten jullie onder elkaar maar beslissen. Ik kan alleen maar mijn engagement geven. Voor alles waar wij in betrokken worden, zal ik de documenten en dergelijke zeker delen met de commissie. Ik laat de werkmethode aan jullie over.

Ik wil daarin bijzonder transparant zijn met deze commissie. Ik ben heel blij dat er hier ongeveer eensgezindheid bestaat over dat statuut. De lijnen van meerderheid

en oppositie lopen wel een beetje anders, maar omdat de gemeenschappen en het federale niveau hier samen aan moeten werken, zal het toch minder dan anders oppositie tegen meerderheid zijn. Ik kijk er echt naar uit.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Ik kan alleen maar de minister-president gelijk geven, dat we uitkijken naar de boeiende discussies die we hierrond gaan hebben.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): We hebben nu eindelijk een routeplan. Waar we toch mee moeten opletten: iedereen hamert op die enorme complexiteit; we moeten dat bewaken, dat het plan daarin niet verzuipt. Daarom roep ik de commissie opnieuw op om een methode te vinden om dat mee te monitoren, over de partijgrenzen heen.

Twee: flankerend beleid is belangrijk, oké, niet direct een ... (*onverstaanbaar*) ..., dat begrijp ik wel. Maar als straks uit de studie en uit de gedetailleerde rapportering en de richting die gekozen wordt, zou blijken dat de gemeenschappen daar wat financiële plaatjes moeten bij nemen, dan zou ik dat toch heel erg durven te overwegen, wegens de essentie.

Ten laatste, ik heb het al gezegd: laat ons toch echt wel goed beseffen dat een en ander ook wel het gevolg is van ons wetgevend werk. Ik ben voor die enorme dynamiek, maar we moeten toch zorgen dat – zoals in andere sectoren – de flexibiliteit niet zo groot wordt dat men op den duur dit soort toestanden krijgt. Dus als we straks het Kunstendecreet en op lange termijn het Erfgoeddecreet moeten gaan sturen en daarover beslissen, dan moeten we dat toch echt heel goed 'in mind' hebben.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over auteursrechten in tijden van corona – 1765 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, voorzitter. Ik heb het hier al uittentreuren gezegd: in tijden van omzetverlies zijn de cultuur-, de evenementen-, maar ook de horecasector de grootste slachtoffers van de coronacrisis. Gelukkig zijn de overheden, zowel federaal als Vlaams, onmiddellijk op de proppen gekomen met steunmaatregelen. Nogmaals: gelukkig maar.

Nu, wat de uitbetaling van auteursrechten betreft – en laat ons niet vergeten dat dit nog altijd een heel belangrijk aandeel is in de inkomsten van artiesten –: daar zien we toch wel een paradox. Enerzijds konden de werken van de cultuursector – dat wil zeggen: muziek, theater, boeken, films, musical – niet meer met het publiek gedeeld worden. Er waren ook geen evenementen meer. Dat heeft uiteraard een rechtstreekse impact gehad op de inkomsten uit auteursrechten. Bovendien werden alle festivals, concerten, theater- en dansopvoeringen ook geannuleerd. Dat betekent dat de auteursrechten gedaald zijn met gemiddeld 35 procent. Aan de andere kant dienden ook de horecazaken, de winkels, de kappers, de dansscholen, enzovoort, allemaal hun deuren te sluiten. Maar aan hen werd dan ook gevraagd

om de auteursrechten te blijven betalen, ondanks het feit dat ze gesloten waren. In 2020 moesten ze bijna het volle pond aan auteursrechten betalen. Natuurlijk voelt dat heel sterk aan als oneerlijk en als pesterij. Eigenlijk ben je dan op een bepaald moment de armoede aan het herverdelen. Je gaat het geld halen bij bijvoorbeeld de horecasector, of bij de niet-medische contactberoepen, die ook al moesten sluiten. Aan de andere kant is het ook geen optie om niets te innen, want dat gaat ook naar een sector die enorm geïmpacteerd is, namelijk de kunstenaars. Er is dus eigenlijk geen goede kant aan dat verhaal. Ik ben mij er natuurlijk ten volle van bewust dat dit federale problematiek is, maar als je bekijkt waarin we zijn verweven, cultuur en het hele economische weefsel dat erin betrokken is: dat is toch gemeenschapsmaterie.

Ik ga er dus van uit dat dit besproken zal worden binnen de interministeriële conferentie, of misschien is dat ondertussen al gebeurd. Welk standpunt neemt u daarin in? Welke mogelijkheden ziet u vanuit uw beleid, ter ondersteuning van de gedupeerde actoren op dit moment?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel. Eerst en vooral, mevrouw D'Hose, welk standpunt ik inneem? Dit punt is niet geagendeerd geweest op de interministeriële conferentie van 4 februari. In principe is dat ook een beslissing die bij de verschillende beheersvennootschappen ligt, en waar ik als minister van Cultuur niet in kan interfereren.

Ik verwijs wel naar de solidariteitsbijdrage die door Unisono is uitgerold, waarbij SABAM een akkoord met de horecafederaties van Vlaanderen, Brussel en Wallonië en de unies van zelfstandige ondernemers UNIZO en UCM sloot. Hierdoor konden meer dan 100.000 horeca- en handelszaken een solidariteitsbijdrage aanvragen ter waarde van één maand auteursrechten. De bijdrage wordt gefinancierd met de rechten van auteurs, componisten en uitgevers. Dit lijkt me alvast een mooi initiatief dat door overleg tussen de verschillende federaties en beheersvennootschappen bewerkstelligd is.

Zoals u ongetwijfeld weet, valt het beleid rond auteursrechten en naburige rechten onder de bevoegdheid van federaal minister Dermagne en wordt deze vraag dan het best aangekaart op het federale niveau. Mevrouw D'Hose, echt waar, ik ben vragende partij om al die dingen naar het Vlaamse niveau te krijgen. Ik zou niets liever willen dan dat ik hier nu een beleid op die punten kon uitrollen. Ik ben christelijk opgevoed en er is ergens een passage in het Evangelie die zegt 'Geef aan de keizer wat aan de keizer toekomt en geef aan God wat aan God toekomt'. Ik denk dat we hier ook aan kunnen refereren.

Vanuit Vlaanderen hebben we vanuit het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) het voorbije jaar verschillende steunmaatregelen uitgerold om de algemene economische schade en het omzetverlies te compenseren bij ondernemingen die verplicht moesten sluiten wegens de coronamaatregelen. Dat was een algemene maatregel.

Ik begrijp ook dat de federale overheid ondertussen beslist heeft om rechthebbers te steunen door een derde van de verloren gegane inkomsten uit rechten toch uit te betalen. Ze bekijken daarvoor hoeveel rechten er in 2019 zijn uitbetaald. Daarvoor wordt door de federale overheid een bedrag van 19 miljoen euro uitgetrokken. Maar ik zou niets liever willen dan op dit punt, binnen de bevoegdheden, beleid te kunnen voeren. Dat kan ik op dit moment niet.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Het is opnieuw een terechte vraag van collega D'Hose. We zitten daar inderdaad in een paradox. We hebben allemaal die mails gekregen, denk ik, zowel van de kappers als de horeca, maar we kennen ook de situatie van de kunstenaars. Ik ben verheugd dat er op federaal niveau die verlenging geweest is van het crisisoverbruggingsrecht en de tijdelijke werkloosheid, en ook de kwijtschelding voor de horeca van de FAVV-bijdrage (Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen), de fiscale steun, enzovoort. Op 12 februari heeft de Federale Regering ook groen licht gegeven om het verlies aan auteursrechten en naburige rechten voor kunstenaars met een derde te compenseren. Het is belangrijk dat we oog blijven hebben voor de beide partijen. We moeten met z'n allen opnieuw naar het federale niveau kijken. Enerzijds is er voor de kunstenaars al een heel concrete oplossing gezocht. Nu moeten we aan de andere kant ook kijken wat er verder gedaan kan worden.

De voorzitter: Ik merk dat ik mij vergist heb, ik moest eerst het woord geven aan de vraagsteller.

Mevrouw D'Hose, u hebt het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, ik vind het toch een beetje te gemakkelijk dat u zegt dat het een federale bevoegdheid is en 'was het maar een Vlaamse bevoegdheid, dan kon ik er effectief iets aan doen'. Dit lijkt mij bij uitstek toch een transversaal thema dat echt wel eens besproken kan worden op een volgende interministeriële conferentie (IMC), waar u toch samen met de federale overheid kunt bekijken hoe die beheervennootschappen hierin een gesprek kunnen hebben. Dat is toch belangrijk. Degenen die de middelen krijgen van de beheersvennootschappen, dat zit rechtstreeks in uw bevoegdheid. Ik zou hier op zijn minst toch vragen dat dit besproken wordt op de IMC.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wil nog één klein aspect toevoegen en dat is toch wel een aandachtspunt dat u als minister wel kunt meenemen als er straks onderhandeld moet worden over versoepelingen, bekeken vanuit een organisatorisch standpunt. Je kunt er nu al donder op zeggen dat, als er versoepelingen komen, het nog om een lange periode met grote publieksbeperking zal gaan.

En dat is nu net voor de organisaties economisch een groot probleem. Onder andere de kosten voor de auteursrechten worden nog altijd berekend op vierkante meter en niet op het aantal aanwezige personen. In de versoepelingen moet je de organisatoren misschien tijdelijk anders taxeren. Ik besef dat dit een heel moeilijke vraag is. Maar ik wil dat probleem toch op tafel leggen. Als er nog lang met een beperkt publiek moet worden gewerkt, is dat nu net soms de kost te veel voor organisaties.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, ik wil dat gerust agenderen op de volgende IMC, om te kijken wat de inzichten zijn. Dat is niet mijn punt. Maar je kunt altijd uitdelen. Daar zal niemand je erop wijzen dat je je bevoegdheden te buiten gaat. Maar hoewel ik vind dat de bevoegdheidsverdeling grondig moet gewijzigd worden, vind ik dat wij die toch moeten respecteren. Maar ik zal het meenemen naar de volgende IMC. Daar mag u op rekenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het project 'Digitaal Podium' van Cultuurconnect en de kritiek daarop van het Overleg Kunstenorganisaties – 1838 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de vragen van het Overleg Kunstenorganisatie over de digitalisering van het cultuurlandschap – 1881 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik heb u al verschillende vragen gesteld over het project Digitaal Podium van Cultuurconnect. Aanleiding was onder andere de kritiek vanuit de Vlaamse IT-bedrijven die digitale producten aanbieden aan de cultuursector over de wenselijkheid en de haalbaarheid van dit project. Op 8 februari hebben we kennisgenomen van een kritisch standpunt van het Overleg Kunstenorganisaties (oKo). Volgens die sectororganisatie beantwoordt het project Digitaal Podium niet aan de échte noden van de kunstensector en focust het op de verkeerde prioriteit inzake digitalisering. De kritiek gaat over 3 punten.

Het project Digitaal Podium focust zich immers volgens oKo op slechts het element van de technische ondersteuning, zoals ticketing en Customer Relationship Management (CRM). Dat, terwijl nu net de kunstensector de vertaalslag probeert te maken naar een digitale omgeving om artistiek werk te ontsluiten. OKo ondersteunt kunstenaars en organisaties in hun zoektocht om artistieke innovatie te koppelen aan het digitale.

Een tweede punt in de oKo-kritiek gaat over het gebrek aan een bottom-upaanpak bij het Project Digitaal Podium. Zij zeggen dat niet elke organisatie of regio even ver staat in de digitale omwenteling. Een goede ondersteuning – of 'ontzorging' zoals zij het uitdrukken – is welkom. OKo pleit daarom voor een bottom-up beleid, waarbij men een aanvraag zou kunnen doen voor ondersteuning bij de verschillende fases en elementen van hun digitaliseringsproces. Zij vragen om individuele organisaties en samenwerkingsverbanden rechtstreeks te ondersteunen en niet via een gecentraliseerd top-downaanbod.

Ten derde oordeelt oKo dat het Project Digitaal Podium helemaal niet beantwoordt aan wat de cultuursector dringend nodig heeft inzake digitalisering: de planlast te verminderen en processen beter te stroomlijnen. OKo pleit voor een centrale digitale basisinfrastructuur om organisaties, administratie en overheid te ondersteunen en administratief te ontlasten. De administratie kan zich dan meer inzetten voor de ondersteuning en coaching van de sector. Belangrijk hierbij is om te werken met een gedeelde standaard voor data zodat die gedeeld kunnen worden en gebruikt kunnen worden om analyses uit te voeren. Dus moet ook de overheid zelf verder goed gedigitaliseerd worden zodat gestandaardiseerde informatie van de organisaties goed verwerkt en beheerd kan worden.

Ik wil de minister hierover de volgende vragen stellen.

In de recentste nieuwsbrief van Cultuurconnect lezen we dat de conceptnota Digitaal Podium eind 2020 werd goedgekeurd door de Vlaamse overheid. In 2021 wordt samengewerkt met enkele pilootgroepen aan de aanbesteding, ontwikkeling

en implementatie van een digitale basisinfrastructuur op maat. Ticketing vormt het vertrekpunt bij de ontwikkeling, vier uitbreidingen zijn mogelijk.

Waarom is precies dit project goedgekeurd? Welke concrete doelstellingen en voordelen streeft Cultuurconnect daarbij na? Uit het standpunt van oKo blijkt immers dat een groot deel van de sector heel andere wensen heeft dan het vervangen van hun huidige digitale basisinfrastructuur inzake CRM, planning en ticketing.

Zult u eventueel het project Digitaal Podium bijsturen naar aanleiding van de bedenkingen van oKo? Zult u meer inzetten op ontzorging van de cultuursector via een bottom-upmethodiek in plaats van de keuze voor een vrij centralistisch, misschien zelfs marktversturend project voor ticketing enzovoort?

Op 15 februari kon men zich kandidaat stellen voor de pilootgroepen. Hoeveel en welke kandidaturen heeft men ontvangen en zijn daar ook kunsthuizen bij? Welke bindende consequenties heeft dit? Neemt Cultuurconnect een financieel engagement op?

Op de website van Cultuurconnect lezen we dat men momenteel een marktverkenning uitvoert. Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht wordt volop ingezet op de digitale transformatie van de cultuursector. Wat is daar de concrete stand van zaken?

Ik heb tot slot nog een vraag over de Europese relancemiddelen. Welke projecten met betrekking tot de digitalisering van de kunstensector werden daarvoor ingediend? Wordt rekening gehouden met de vraag van oKo om meer in te zetten op de digitalisering van de overheid zodat gestandaardiseerde informatie van organisaties kan worden verwerkt en geanalyseerd?

Zult u een project lanceren om de kunstensector te ondersteunen bij de digitale vertaling en productie van hun artistieke creaties? Immers, daar gaat het uiteindelijk allemaal om. Ik hoop op een interessant antwoord van u op mijn uitgebreide vraag.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijn vraag gaat over hetzelfde onderwerp maar met iets minder diepgang.

Het is inderdaad zo dat oKo begin februari een oproep deed ten aanzien van de digitalisering van het cultuurlandschap. Heel wat spelers zetten al grote stappen qua digitalisering, maar we stellen vast dat het proces zeker niet is afgerond. En door de verplichte sluiting van de cultuursector is de nood aan verdergaande digitalisering sterk gebleken.

Cultuurconnect zet nu volop in op de uitbouw van een centraal ticketingsysteem waar kunst- en cultuurhuizen gebruik van zullen kunnen maken. Ik verwijs naar het pilootproject Digitaal Podium als een soort van digitaal basispakket. oKo moedigt zijn lidorganisaties met interesse aan om hierop in te tekenen.

Maar oKo wijst er eveneens op dat de noden in de cultuursector vandaag verder reiken dan een centraal ticketingsysteem. Ze schuiven drie belangrijke bijkomende verzuchtingen naar voren: het ondersteunen van kunstenaars en organisaties in hun zoektocht om artistieke innovatie te koppelen aan het digitale; het rechtstreeks ondersteunen van individuele organisaties en samenwerkingsverbanden, en dus niet via een gecentraliseerd top-downaanbod; en de verdere digitalisering van de overheid zodat gestandaardiseerde informatie van organisaties kan worden verwerkt en geanalyseerd. Deze drie verzuchtingen heeft ook mevrouw Brouwers uitgebreid toegelicht.

Deze vragen zijn volgens ons zeker niet uit de lucht gegrepen en worden best toch ook in overweging genomen.

Minister-president, hoe kijkt u aan tegen de drie bijkomende verzuchtingen die de kunstorganisaties naar voren schuiven?

Zult u dit ter harte nemen en aandringen om ook hier ruimte voor te voorzien? Hoe zult u dat precies doen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Brouwers, u stelde een uitgebreide vraag en u vroeg een interessant antwoord. Het zal een uitgebreid antwoord zijn en ik laat het aan uw appreciatie over of het ook interessant zal zijn.

Ik zal uw eerste vraag samen beantwoorden met de twee vragen van mevrouw Meuleman. Ik heb op 16 december 2020 de Conceptnota Digitaal Podium van Cultuurconnect goedgekeurd omdat die voldeed aan de opdracht die in hun beheers-overeenkomst is vastgelegd, meer bepaald het onderzoeken van de haalbaarheid en wenselijkheid van een gedeelde digitale basisinfrastructuur voor podiuminstellingen.

Toch ben ik niet zomaar kritikeloos meegegaan in hun voorstel. Reeds deze zomer heb ik hun, naar aanleiding van bedenkingen vanuit de sector en van sommige IT-leveranciers – ook hier in deze commissie besproken –, gevraagd om hun concept bij te sturen. Ze hebben dat ook gedaan en hebben in hun conceptnota van december vorig jaar een bijgestuurd concept en een nieuw implementatietraject voorgesteld. Het gaat hier om een welomschreven digitaliseringstraject; het gaat niet over dé digitalisering van de cultuursector, voor alle duidelijkheid. Ik kom straks nog terug op de andere verzuchtingen daaromtrent, maar dit is een welbepaalde opdracht die een deel gaat digitaliseren.

Concreet stelt Cultuurconnect een gefaseerde implementatie op clusterniveau voor, waarbij een beperkt aantal huizen samenwerkt bij de uitbouw van een digitale basisinfrastructuur. Deze clustering kan geografisch of inhoudelijk-thematisch zijn. Per cluster wil Cultuurconnect een eigen basisinfrastructuur opzetten met oog voor specifieke noden van de deelnemende cultuurhuizen. Er kan hierbij gezocht worden naar samenwerking op maat met leveranciers die de beste oplossing kunnen bieden voor de noden van die cluster. Op termijn kunnen er verschillende clusters parallel naast elkaar worden opgezet, met per cluster relevant maatwerk en een aanbesteding die op zoek gaat naar de beste leveranciers voor die cluster.

Van bij de start wil Cultuurconnect kijken waar het haalbaar en relevant is om dwarsverbanden en koppelingen te realiseren tussen de clusters. Met deze bijsturingen komt Cultuurconnect volgens mij voor een groot deel tegemoet aan de verzuchtingen van de sector, omdat ze expliciet kiezen voor maatwerk per cluster. Maar omdat ik het uiteraard zeer belangrijk vind dat er voldoende draagvlak is voor dit project bij de sector, heb ik beslist om Cultuurconnect nog geen groen licht te geven voor de uitrol van het volledige project, maar om hun opdracht te geven eerst te starten met twee en zelfs bij voorkeur drie pilootprojecten. Ik zal deze pilootprojecten evalueren om te zien of een volledige uitrol wenselijk is.

OKo erkent in haar standpunt terecht dat heel wat van haar leden op zoek zijn naar ondersteuning op vlak van digitalisering en gedeelde ticketingsystemen. Volgens oKo kan dit pilootproject een aantal onder hen helpen in die zoektocht. Ze moedigen al hun leden die geïnteresseerd zijn, dan ook aan om zich aan te melden.

Zoals ik het dus zie, is de kritiek van oKo niet gericht op dit project als dusdanig. oKo zegt alleen dat dit niet dé digitalisering is van de sector. Dat is ook nooit de ambitie geweest van dit project.

OKo wijst er in haar standpunt vooral op dat het project Digitaal Podium niet alle noden van de kunstensector zal lenigen. Ik meen dat die verzuchtingen wel terecht zijn. De creatie van nieuwe culturele producten, de ontzorging op bepaalde specifieke processen en een doordacht datagedreven beleid, zijn belangrijke componenten die eveneens aangepakt moeten worden, in functie van de digitale transformatie van de culturele sector. Ik wil meegeven dat Digitaal Podium niet op alle vragen een antwoord zal bieden. Het project Digitaal Podium is slechts een van de bouwstenen in het bredere kader van de digitale transformatie. Andere uitdagingen zullen in dit bredere kader opgenomen worden.

Het is goed dat oKo deze noden nogmaals heeft onderstreept, en wil aangeven dat het belangrijk is dat deze noden in de totaliteit van de digitale transformatie van de cultuursector meegenomen worden.

Een van de elementen van mijn beleid rond digitale transformatie is het ontwikkelen van een conceptuele data-architectuur die open innovatie zal faciliteren en het vloeien van data zal ondersteunen. Digitaal Podium dient zich in deze filosofie in te schrijven. We gaan dus een open architectuur, een open platform, definiëren. Dat Digitaal Podium moet daar ook op geënt zijn. Maar andere dingen kunnen daarlangs.

Wat betreft de derde verzuchting die oKo aanstipt, voorzie ik binnen het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' de volgende aanpak: in samenwerking met Digitaal Vlaanderen heeft het Departement Cultuur, Jeugd en Media in 2020 een kader uitgewerkt voor de digitale transformatie van de cultuursector, waarin een data-gedreven beleid een centrale rol zal innemen. Data zijn immers de grondstof van de digitale transformatie. Een datagedreven beleid heeft tot doel om via het samenbrengen van data en doorgedreven data-analyses meer waarde uit de beschikbare data te halen en de toepassingsmogelijkheden ervan te vergroten. Deze data kunnen alle vormen van informatie aannemen, bijvoorbeeld tekstmateriaal, beeld- en geluidsmateriaal, meetwaarden, onderzoeksgegevens enzovoort. Door standaardisatie en een open data-architectuur worden gegevens van verschillende culturele organisaties verbonden en kunnen er diensten en toepassingen op gebouwd worden. Op deze manier worden open innovatie, een datagedreven beleid, nieuwe businessmodellen in de cultuursector en andere gestimuleerd. Op die manier zal het bijvoorbeeld mogelijk worden om data uit operationele systemen rechtstreeks voor rapporteringsdoeleinden aan te wenden. Mijn beleid rond digitale transformatie zal daarop inzetten en wordt de volgende jaren geconcretiseerd in het relanceproject 'doelgericht digitaal transformeren'.

Mevrouw Brouwers, de doelgroep van Digitaal Podium werd vastgesteld in samenspraak met mijn administratie en de adviesgroep van cultuur- en kunsthuisen die het project opvolgt. In totaal bestaat de doelgroep uit 248 organisaties, samengesteld uit 68 cultuurcentra, 111 gemeenschapscentra en 69 kunstorganisaties. De kunstorganisaties vormen met andere woorden 27 procent van de doelgroep.

De kunstorganisaties die werden opgenomen in de doelgroep voor het project Digitaal Podium werden beperkt tot organisaties die gefinancierd worden via structurele werkingssubsidies uit het Kunstendecreet van 13 december 2013, de functie presentatie opnemen en minstens de discipline muziek of podiumkunsten behandelen. Ook de zeven kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap worden tot de doelgroep gerekend. Organisaties met architectuur, beeldende kunst en audiovisuele kunst als discipline worden niet tot de doelgroep van het project gerekend.

Met betrekking tot het piloottraject laat Cultuurconnect zich bijstaan door vijf digitale experts waarvan twee werkzaam in een kunstorganisatie en door een adviesgroep van een 25-tal leden. Ook hier zijn de kunstorganisaties goed vertegenwoordigd met onder andere oKo, Kunstenpunt, Concertgebouw Brugge,

Ancienne Belgique, STUK Kunstencentrum, NTGent, Bijloke en Toneelhuis. Beslissingen over het project worden genomen in de stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van mijn kabinet, mijn administratie, het bestuursorgaan van Cultuurconnect en het projectteam van Cultuurconnect.

Cultuurconnect lanceerde de pilootoproep breed op 15 januari 2021. De oproep werd ondersteund door de communicatie vanuit heel wat bovenlokale spelers zoals oKo, publiq en cult!, zoals ik daarnet al aangaf.

Cultuurconnect heeft in januari en februari ook verkennende gesprekken gehad met een kleine honderd cultuur- en kunsthuizen die Cultuurconnect contacteerden omdat ze directe interesse toonden in het piloottraject. De meeste van die geïnteresseerde huizen behoren al tot een cluster, hetzij regionaal, hetzij stedelijk, hetzij thematisch, en zochten contact met Cultuurconnect naar aanleiding van de lancering van de pilootoproep. De pilootoproep vraagt om een kandidaatstelling met een cluster van minstens drie huizen uit de doelgroep.

De kandidaatstelling zelf verloopt in drie stappen. Tegen 15 februari konden clusters hun interesse uiten als kandidaat voor de pilootgroep en aangeven of ze werkelijk geïnteresseerd zijn om zich kandidaat te stellen.

Na 15 februari organiseert Cultuurconnect een of meerdere workshops met elke kandidaat-cluster om de doelstellingen, verwachtingen, vereisten en het plan van aanpak op te stellen. Dit zal resulteren in een document dat ingediend wordt als officiële kandidaatstelling waarin een intentieverklaring is opgenomen. De intentieverklaring houdt in dat de kunst- en cultuurhuizen binnen de cluster een intentie hebben om samen met Cultuurconnect een digitale basisinfrastructuur uit te bouwen en met elkaar samen te werken op het gebied van software.

In maart evalueren de adviesgroep met vertegenwoordigers uit de sector en de stuurgroep Digitaal Podium de kandidaat-clusters en selecteert de stuurgroep twee of drie clusters. Verschillende parameters worden mee in rekening gebracht, zoals ambitie van de pilootgroep, groeipotentieel, visie op de samenwerking, diversiteit van de huizen en tussen de piloten onderling. Na selectie zal Cultuurconnect samen met de cluster een aanbesteding opstarten, zoals dit beschreven staat in de conceptnota.

Cultuurconnect neemt de ontwikkel- en opstartkosten voor haar rekening. De deelnemende huizen zullen de recurrente kosten op zich nemen, bijvoorbeeld licentiekosten. Die beginnen pas te lopen op het moment dat hun digitale basisinfrastructuur live gaat.

De oproep was een succes: er hebben zich op 15 februari vijf clusters aangemeld. In totaal gaat het om een veertigtal kunst- en cultuurhuizen waaronder vijftien kunstorganisaties uit de doelgroep zoals gedefinieerd. In de kandidaatstellingen nemen deze kunstorganisaties 37 procent in – vijftien van de veertig – wat heel veel kans geeft op een evenwichtige samenstelling van de pilootgroepen.

Mevrouw Brouwers, ik hoop dat u er ondertussen van overtuigd bent dat het geen centralistische aanpak is, niet één ding voor al die mannen. Ik hoop dat u dat inziet.

Ik kom tot de derde vraag. Een vraag om informatie – Request for Information (RFI) – gebeurt vaak in voorbereiding van een grote aanbestedingsprocedure. De vraag om informatie werd op 19 januari verstuurd naar een ruime groep ticketing-leveranciers van de huizen van de doelgroep van Digitaal Podium en naar een shortlist van ticketingspelers in Nederland aangeleverd door DIP. DIP is de digitale infrastructuur voor de Nederlandse podiumkunsten, een initiatief van de brancheverenigingen van podiumhuizen in Nederland.

Op de website van Cultuurconnect werd ook aangegeven dat andere spelers die menen relevante informatie te hebben zich konden melden. Leveranciers konden hun antwoord indienen tot 1 februari. Alle leveranciers die een antwoord indienden, zijn ook uitgenodigd voor een gesprek. De gesprekken werden afgerond op 17 februari. Aan de gesprekken namen het projectteam van Cultuurconnect en een aantal van de digitale experts deel.

Het doel van de marktverkenning bestaat erin informatie te verwerven over een aantal aspecten, opdat de latere pilootopdrachten met zo goed mogelijke kennis van zaken vormgegeven kunnen worden, zoals hoe de markt georganiseerd is, wat de visie van de markt is op een samenwerkingsniveau van kunst- en cultuurhuizen op clusterschaal, welke kritische punten er zijn, wat de visie is van de markt op een aantal 'kernzaken' zoals openheid van systemen en openheid van data, security en privacy, enzovoort.

Ik stel vast dat de interesse van leden van het parlement voor dit piloottraject groot is. Ik merkte dat ook al in vorige commissievergaderingen. Ik wil erop wijzen dat het project vanaf nu een aanbestedingsfase nadert. Cultuurconnect dient, net zoals in alle andere aanbestedingsdossiers, die aanbestedingsfase in alle vertrouwelijkheid te kunnen doorlopen.

U vraagt naar de concrete stand van zaken in verband met de digitale transformatie.

In 2020 ging het departement het gesprek aan met Digitaal Vlaanderen om een digitaal transformatietraject voor de culturele sector vorm te geven. In een eerste fase werd het algemene kader vastgelegd. Deze fase gaf een antwoord op welke doelstellingen beoogd worden met de digitale transformatie van de cultuursector en wat daarin de inhoudelijke pijlers zijn. Dit leidde tot een aanpak waarin het belang van een datagedreven beleid binnen de cultuursector centraal staat en waarin aandacht is voor het stimuleren van de digitale maturiteit van de culturele sector, onder meer door de ontzorging van bepaalde operationele processen.

Op basis van deze inzichten krijgt het vervolgetraject vorm.

Spoor 1 is het vastleggen van de conceptuele data-architectuur. In samenwerking met Digitaal Vlaanderen wordt de conceptuele data-architectuur voor de culturele sector uitgewerkt. Dit gebeurt in iteraties per businessproces. Dit leidt tot de digitale basisinfrastructuur, de basis waarop systemische verandering kan gebeuren. Deze legt de technologische basis – hard- en softwarematig, en ook de standaarden – voor de digitale transformatie en bepaalt het technologische werk-kader waarop nieuwe systemen, culturele of artistieke experimenten en nieuwe partnerschappen kunnen geënt worden.

Spoor 2 is de uitrol van de basisinfrastructuur. Het uitbouwen van de basisinfrastructuur zal gebeuren aan de hand van projecten in het kader van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' van de Vlaamse Regering en de beleidsmatige aansturing van de cultuursector. De middelen zijn daarvoor dus voorzien.

U vraagt naar de Europese relancemiddelen en welke concrete projecten daarvoor in aanmerking komen. Wordt daarbij rekening gehouden met de vraag van oKo? Mijn vorige antwoord biedt daar al voor een deel een antwoord op. Ik ga daar dus even op voort.

Een datagedreven beleid heeft tot doel om via het samenbrengen van data en doorgedreven data-analyses meer waarde uit de beschikbare data te halen en de toepassingsmogelijkheden ervan te vergroten. Deze data kunnen alle vormen van informatie aannemen: tekst, beeld, geluid – zoals ik juist heb gezegd. Door standaardisatie en een open data-architectuur worden gegevens van verschillende

culturele organisaties verbonden en kunnen er diensten en toepassingen op gebouwd worden. Op deze manier worden open innovatie, een datagedreven beleid en nieuwe businessmodellen in de cultuursector en andere sectoren gestimuleerd. Op die manier zal het bijvoorbeeld mogelijk worden om data uit operationele systemen rechtstreeks voor rapporteringsdoeleinden aan te wenden. Mijn beleid rond digitale transformatie zal daarop inzetten en wordt de volgende jaren geconcretiseerd in het relanceproject 'Doelgericht digitaal transformeren'.

Lanceren wij een project om de kunstensector te ondersteunen bij de digitale vertaling?

Dit is zeker ook een belangrijk element. In de totaliteit van de digitale transformatie zal ik bekijken hoe de overheid hiervoor het best impulsen kan geven.

Tot hier mijn uitgebreide antwoord. Ik weet niet of het interessant was.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister-president, uw antwoord was inderdaad zeer uitgebreid en ook, zoals altijd, interessant.

Het hele punt is dat het pilootproject met die ticketing en zo dat wordt uitgekozen nu net niet de prioriteit was van de kunstensector, die liever, althans volgens oKo, meteen naar dat ene centrale gegeven was gegaan, die data-infrastructuur en de standaardisering die men wil uitbouwen. Op het eerste gezicht zou de kunstensector daar meer aan hebben omdat de problemen die er zijn geweest met de ticketingsystemen, waarover we het al uitgebreid hebben gehad, zo goed als opgelost zijn.

Ik begin soms een beetje te vrezen dat diegenen die zich kandidaat hebben gesteld misschien ergens hopen dat ze toch uitkomen bij dezelfde leverancier, maar dat er dan voor een deel goedkoper kan worden gewerkt omdat het nu in samenwerking met Cultuurconnect gebeurt. Dat is een aanbestedingsverhaal natuurlijk, maar men ziet daar misschien een aantal voordelen die er misschien niet zijn als men bij een andere leverancier uitkomt, en dat was misschien hun bedoeling. Het gaat om een pilootproject, en in hoeverre is dat dan bindend? Zij engageren zich in die intentieverklaring, maar wat gaat daar dan precies instaan om mee te werken met Cultuurconnect aan die aanbesteding? Stel dat daar dan een andere leverancier uitkomt en ze willen eigenlijk niet veranderen, zijn ze dan verplicht om daar toch in mee te gaan? Het is gewoon een praktische vraag die ik mij stelde.

U hebt in het begin ook gesproken over de conceptnota die bijgesteld is. Ik denk niet dat we die gezien of gekregen hebben. Kunnen we die bijgestelde conceptnota misschien ergens te pakken krijgen?

Ik denk dat die digitale open architectuur misschien beter de prioriteit was geweest, u legt daar zelf ook de nadruk op. U gaat daar nu niets meer aan veranderen. Het proces is natuurlijk bezig, ik begrijp dat. Er wordt inderdaad met die clusters gewerkt, dat is niet het centralistische verhaal waar het in het begin een beetje op leek. U hebt daar dus wel een punt, misschien was mijn bewoording daar niet helemaal correct.

In elk geval heb ik het gevoel dat de interesse van een aantal huizen ergens opgedoken is door de financiële wortel die al dan niet wordt voorgehouden, het is mij nog altijd niet zo duidelijk. Misschien kunt u dat nog wat verduidelijken. Gaan de relancemiddelen daar nu al voor gebruikt worden, ja of neen? Zij denken dat ze misschien goedkopere contracten gaan krijgen na die aanbesteding, en dat is een beetje de hele vraag rond het financiële plaatje. Hoe zit dat precies in elkaar?

Voor de rest heb ik geen verdere vragen, want het was in elk geval al uitgebreid genoeg.

Elisabeth Meuleman (Groen): In de sector lijkt toch het gevoel te leven dat het aanbod dat er zal zijn goed is, maar dat dat toch niet tegemoetkomt aan heel wat vragen die op dit moment leven op het vlak van digitalisering in de sector. Ik denk dat het ongeduld wel groot is voor de verdere en doorgedreven digitalisering op verschillende fronten, zeker met de coronacrisis.

Inderdaad, we zien dat in andere sectoren ook. In Onderwijs bijvoorbeeld heeft uw collega Ben Weyts het plan voor zijn Digisprong voorgesteld. Daar bestaat een nota van, die vrij uitgebreid is en op veel verschillende terreinen wil inzetten.

U spreekt in het kader van de relancemiddelen ook van een digitaal transformatieplan. Is dat iets in dezelfde richting, is dat al geconcretiseerd, of wanneer zal dat geconcretiseerd worden? Wat moeten we daaronder verstaan en wat betekent het voor de cultuursector?

Ten tweede blijft het vreemd dat ook de sector zelf nog steeds de indruk heeft – dat zeggen ze toch expliciet – dat het allemaal vrij centralistisch en dus top-down gebeurt. Zij vragen om bottom-up te gaan werken. Hoe komt het dat die indruk toch nog bestaat, minister-president? Bent u van plan om in dialoog te gaan om dat mogelijke misverstand uit te klaren en daarover te spreken? Of wat verstaat u onder niet-centralistisch, is dat hetzelfde als wat zij daaronder verstaan? Zijn die verzuchtingen voldoende meegenomen?

Een derde vraag gaat dan over het derde punt, de gestandaardiseerde informatie. Daar zegt u dat uw departement een kader heeft uitgewerkt om heel datagedreven te gaan werken. Ik vind dat ook wel bijzonder interessant, en ik ben ook benieuwd hoe dat zal werken in de cultuursector. Is het mogelijk om daar toelichting en een stand van zaken van te krijgen, eventueel door de administratie? Want het zou mij toch wel benieuwen hoe dat kader er precies uitziet en wat we ons daarbij moeten voorstellen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank u wel aan de beide collega's voor de toch wel belangrijke vragen, dank u wel aan de minister-president voor het heel uitgebreide antwoord. Het is duidelijk dat geen enkele sector in ons leven niet aan een grondige transformatie onderhevig is door de opkomst van artificiële intelligentie. Zoals u zei, minister-president, zijn data de nieuwe grondstof. Het uitgangspunt van uw nota is, zeer terecht, maximale open data. Dat is volgens mij de enige goede keuze om als maatschappij vooruitgang te boeken.

Ik deel wel de bezorgdheid van collega Brouwers, collega Meuleman en oKo, dat de focus op ticketing niet the way to go is. We moeten veel ambitieuzer denken.

Ik deel ook de bezorgdheid dat het in dezen belangrijk is om de sector mee te nemen en bottom-up te werken. Ik kijk daarbij bijvoorbeeld naar Kunstenpunt, waar de heer Ruette momenteel onwaarschijnlijk veel werk aan het verrichten is inzake data. Kunstenpunt moet zeker mee in het bad.

Ik deel ook de vraag naar inzage in de update van die conceptnota.

Ik heb nog een heel concrete vraag. Die slimme samenleving waarin we almaar meer leven, is beleidsterreinoverschrijdend en behelst alle aspecten van ons leven. Minister-president, in welke mate is uw conceptnota, de oefening die nu gemaakt wordt binnen de cultuursector, een onderdeel van het Vlaams actieplan Artificiële Intelligentie dat uw collega, minister Crevits, als minister van Innovatie, in 2019

heeft gelanceerd? Als het namelijk gaat over het soort data dat we moeten verzamelen, dan denk ik dat we in het licht van de discussie die we daarnet hadden over het kunstenaarsstatuut, bijvoorbeeld ook data over tewerkstelling in die sector moeten meenemen. We moeten dat zo breed mogelijk, en beleidsdomein-overschrijdend, kunnen bekijken. In welke mate maakt uw plan deel uit van het Vlaams actieplan Artificiële Intelligentie?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik vind het echt niet eerlijk om te zeggen dat ticketing 'not the way to go' is en om dat te beschouwen als het project digitalisering. Ik heb zonet met hand en tand proberen uit te leggen – maar ben daar blijkbaar niet in geslaagd – dat ticketing niet het project digitalisering van de cultuursector is. Dat ticketingsysteem zal daar een onderdeel van uitmaken en het zal zich ook moeten inpassen in die open architectuur en in die opendatastructuur. Van daaruit zullen ook data geput kunnen worden om te laten circuleren in die data-architectuur. Maar dat is niet dé digitale transformatie van de cultuursector. Dat is ook niet dé digitale transformatie van de Vlaamse overheid. Ik vind het dus niet zo eerlijk dat dit nu zo wordt voorgesteld.

Mevrouw Brouwers, is men verplicht om mee te doen? Ik ben geen idioot, eerlijk gezegd, door aan mensen te zeggen dat ze verplicht zijn om mee te doen. Als je een zaak op voorhand wil doen mislukken, dan moet je dat vooral doen: mensen verplicht laten meewerken aan een systeem dat ze achteraf misschien geen goed systeem vinden. We gaan proberen – en zullen er hopelijk in slagen – het systeem zo te bouwen dat het voor de mogelijke 'klanten' aantrekkelijk is om daarin te stappen. Dat is mijn bedoeling.

De bijgestelde conceptnota is natuurlijk te verkrijgen. We zullen die aan u bezorgen.

Wat het financiële plaatje betreft: het ticketingsysteem behoort niet tot het relanceplan. Al de rest inzake de digitale transformatie behoort wel tot het relanceplan, waarvoor dus 4,3 miljard euro uitgetrokken wordt en – als ik me niet vergis – 800 miljoen euro specifiek voor de digitalisering.

Ja, ik stel voor mevrouw Meuleman, u bent voorzitter, u hebt de regeling der werkzaamheden zelf in handen, dat Digitaal Vlaanderen en het departement Cultuur eens een presentatie komen geven in de commissie over het digitaal transformatieplan voor de administratie in het algemeen en voor Cultuur in het bijzonder.

De vraag van mevrouw Segers over hoe dat past in het actieplan AI kan worden meegenomen. Als ik het me goed herinner, zal dat actieplan van minister Crevits dienen om AI in te zetten en nog meer te stimuleren in de Vlaamse economie. Ook binnen de Vlaamse overheid is AI mogelijk van toepassing. Ik zou het moeten nakijken, ik weet niet precies wat de link tussen de twee is. Het plan van minister Crevits moet vooral de Vlaamse economie stimuleren. De Vlaamse overheid is al gemotiveerd om AI mee te nemen in het digitaal transformatieplan. Ik stel voor dat daar ook naar gekeken wordt bij die presentatie.

Mevrouw Meuleman, wij zitten permanent in dialoog! Wat een vraag! Als mensen ergens zeggen dat ze niet genoeg betrokken zijn, doen we dat onmiddellijk. U hoeft die vraag nooit meer te stellen. We zijn altijd bereid om in dialoog te gaan met spelers op het veld.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dank u voor dit uitgebreide tweede antwoord, minister-president. Het lijkt me een heel nuttige suggestie van de voorzitter – om vragen

om de haverklap hierover te vermijden – het is een technisch dossier, om ons een toelichting te laten geven door de mensen die ermee bezig zijn. Ik sta daar helemaal achter.

Het enige wat ik wou zeggen, ja, het begint nu met die ticketing wat niet echt de vraag was, oké, laat dit nu maar passeren. Het is te hopen dat daar dan wat meer over verteld kan worden. Misschien moeten we het effectief uitstellen tot na maart. U hebt daarstraks maart genoemd. Ik hoop dat er dan voldoende gezegd kan en mag worden, want we hebben vernomen dat de leden van de stuurgroep een 'non-disclosure agreement' moeten tekenen. Ik neem aan dat dat te maken heeft met die aanbestedingen. Ik hoop dat er voldoende informatie kan en mag gegeven worden.

U steekt uw hand op?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Brouwers, ik bood niet aan om over het ticketingsysteem nog eens een presentatie te komen geven. Dit heeft met de aanbesteding van het ticketingsysteem niets te maken, niets, 0,0, maar ik wil wel een presentatie geven over het digitale transformatieplan van de overheid en de focus daarvan op de cultuursector. Ik heb het even nagekeken, je vindt de aangepaste conceptnota op de website van Cultuurconnect: [Conceptnota Digitaal Podium](#). Dat staat daar als eerste punt, het is onmiddellijk ter beschikking.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, ik had het ook zo begrepen dat u het kader zou schetsen. We gaan dat zeker opnemen.

U antwoordt, enigszins gepikeerd, dat u constant in dialoog bent, maar blijkbaar zijn er toch nog misverstanden die uit de wereld moeten worden geholpen. Er zit nog een beetje ruis op de lijn. Het is goed om dat nog even uit te klaren. Dat was mijn enige suggestie.

U zegt dat het veel breder gaat, ik heb dat ook gezegd. Die ticketing is één ding, de vraag vanuit de sector lijkt inderdaad breder en verder te gaan. Als we het financiële plaatje zien, snappen we de ongerustheid of er voldoende middelen – financieel en personeelsmatig – zijn om op de rest ook voldoende in te zetten. Dat is een legitieme vraag. Als men met één aspect heel fel bezig is, kan men het gevoel krijgen dat het andere in het gedrang komt, zowel financieel als anders. Dat is een terechte bezorgdheid.

Ik denk dat het belangrijk is om hen op dat vlak gerust te stellen, maar u hebt dat vandaag gedaan. Ik ben benieuwd naar uw concrete plannen. Het is een heel klein aspect, maar er is zeker nog ruimte genoeg om die andere bezorgdheden mee te nemen. Ik denk dat dat de essentie van de oproep was en ook van de vraag. We kijken uit naar uw verdere plannen. Dank u wel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het financieel droogleggen van Zacht Lawijd en de toekomst van de Vlaamse literaire tijdschriften – 1939 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het verdwijnen van het tijdschrift Zacht Lawijd – 1954 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, sinds de indiening van mijn vraag is een en ander gewijzigd met betrekking tot de subsidiëring van het literair-historisch tijdschrift Zacht Lawijd, want eind vorige week werd duidelijk dat het tijdschrift voor dit jaar toch de subsidie van 11.500 euro zou mogen behouden nadat de beroepscommissie van Literatuur Vlaanderen positief besliste over het beroep dat Zacht Lawijd had aangetekend tegen de beslissing van het beslissingscollege van datzelfde Literatuur Vlaanderen.

Dat beslissingscollege oordeelde dat Zacht Lawijd te academisch was en daarom reglementair gezien geen beroep meer kon doen op de subsidies voor literaire tijdschriften. Want dat reglement laat niet toe dat academische publicaties die bedoeld zijn voor een gespecialiseerd publiek subsidie ontvangen. Het was op zich opmerkelijk want Zacht Lawijd wordt al twee decennia gepubliceerd met een frequentie van vier afleveringen per jaar. Bij de subsidiebeoordeling was men eerder blijkbaar niet gestruikeld over die vermeende academisch-wetenschappelijke kwalificatie ervan.

U weet, minister-president, dat Zacht Lawijd in Vlaanderen het enige literair-historische tijdschrift is dat uitgebreid aandacht besteedt aan zowel Vlaamse als Nederlandse literatuur. Als het zou verdwijnen, zou dat zonder meer een vershraling van het aanbod en van ons literatuurlandschap zijn. Ik hoop dat u het met me eens bent dat we behoedzaam moeten omgaan met ons Vlaams literair erfgoed en dat is Zacht Lawijd volgens mij wel degelijk. Als baken voor de literatuurgeschiedschrijving van de Lage Landen hoort het volgens mij zeker thuis in een literaire canon. Het bewijs onder meer daarvoor is dat de verzamelde jaargangen van het tijdschrift een schat aan informatie opleveren die in samenwerking met het Letterenhuis in Antwerpen, maar ook het Literatuurmuseum in Den Haag, erkenning krijgt en net vooral vanwege de toegankelijke en niet de academische benadering van het erfgoed van de literatuur in de Lage Landen.

Het kon dus alleen maar een vergissing zijn dat Literatuur Vlaanderen in eerste instantie van mening was dat het tijdschrift zonder subsidies verder zou moeten waardoor het uiteraard onherroepelijk zou verdwijnen. We hoorden in de literaire wereld dat er volop gemord werd. De vrije tribune die de redactie van het tijdschrift Zacht Lawijd publiceert in Knack, werd onderschreven door heel wat auteurs, uitgeverij en andere belangrijke mensen in de literaire wereld en niet de minste, onder anderen Jeroen Brouwers en Bart Van Loo leenden hun naam aan de oproep om de subsidies voor Zacht Lawijd niet te schrappen.

Ik heb kort nog een aantal vragen, minister-president. Kunt u bevestigen dat de subsidies voor dit jaar wel degelijk toegekend zullen worden?

Wat waren de redenen voor de initiële beslissing tot schrapping van de subsidies?

Welke mogelijkheden ziet u vooral in de marge van dit debat om de diversiteit van het literaire tijdschriftenlandschap te waarborgen en in Vlaanderen ook te bestendigen?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ondertussen zijn we een beetje ingehaald door de actualiteit en heeft de beroepscommissie in de subsidie voorzien. De discussie gaat inderdaad over het academisch-wetenschappelijk karakter. Zoals de heer Janssens zijn we ook van mening dat zeker en vast de benadering zoals Zacht Lawijd dat doet, enorm belangrijk is en dat we de diversiteit in het landschap moeten kunnen behouden.

Om die reden heb ik deze vraag om uitleg ingediend. Naar ik heb vernomen, is de vraag al eerder door Literatuur Vlaanderen gesteld, maar daar is geen antwoord op gekomen. Volgens mij is het nu rechtgezet. Natuurlijk blijft de vraag hoe we er in de toekomst op kunnen letten dat een dergelijk tijdschrift wel degelijk zijn plaats in het literair landschap in Vlaanderen kan houden.

Minister-president, ik weet niet of u contact met Zacht Lawijd of met Literatuur Vlaanderen hebt gehad. Hebt u hun gevraagd wat de mogelijkheden zijn? Hoe moet het nu verder? We hopen dat hier in de toekomst een plaats voor blijft weggelegd.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, hoewel deze zaak is opgelost, is het goed aan te geven hoe het zover is kunnen komen, zodat iedereen over dezelfde informatie beschikt. Ik heb navraag gedaan bij Literatuur Vlaanderen en ik heb vastgesteld dat de Beroepscommissie op dat moment al had beslist Zacht Lawijd toch een subsidie toe te kennen. Op de website van Literatuur Vlaanderen kan iedereen de samenstelling vinden van alle adviescommissies, het Beslissingscollege en de Beroepscommissie.

Het oorspronkelijk advies van Literatuur Vlaanderen vertrok vanuit een constante in het reglement over literaire tijdschriften, namelijk de formele onontvankelijkheid van academische of wetenschappelijke publicaties. Deze publicaties zijn aan andere mechanismen onderhevig en staan niet ten dienste van een brede verspreiding van literatuur onder een niet-gespecialiseerd publiek. Er bestaan formele criteria en procedures die bepalen of publicaties academisch of wetenschappelijk zijn.

Zonder over het aanvraagdossier in detail te treden, vermeld ik dat Literatuur Vlaanderen wel degelijk over formele bibliografische elementen beschikte die ertoe konden leiden dat Zacht Lawijd als een academische publicatie kon worden gecategoriseerd. Zowel de adviescommissie en het Beslissingscollege als de Beroepscommissie van Literatuur Vlaanderen, waarin ook leden met academische expertise zetelen, oordeelden dat ze die elementen in de besluitvorming niet zomaar naast zich neer konden leggen.

Deze situatie sleepte bovendien al langer aan. Gedurende de meerjarige ondersteuningsperiode 2017-2020 heeft de adviescommissie meerdere keren om opheldering over deze bezwarende elementen gevraagd, maar heeft daarover van Zacht Lawijd geen antwoord ontvangen. Ook in het aanvraagdossier voor 2021 is niet op de herhaaldelijke vragen van de adviescommissie geantwoord. Om die reden zagen de adviescommissie en het Beslissingscollege zich genoodzaakt een negatief advies uit te brengen. Pas in het bezwaarschrift heeft de redactie van Zacht Lawijd een antwoord gegeven, waardoor de Beroepscommissie heeft geoordeeld dat de inhoudelijke waardering voorlopig zwaarder doorweegt dan de formele bezwaren. Gezien de elementen die voorlagen, is de Beroepscommissie echter ook van oordeel dat de adviescommissie en het Beslissingscollege zorgvuldig en consequent

tot een negatief besluit zijn gekomen. De Beroepscommissie vraagt Zacht Lawijd dan ook alsnog werk te maken van een opheldering van alle mogelijke verwarring over de al dan niet wetenschappelijke status van het tijdschrift. Het is immers die context die er, na het advies van de adviescommissie, mee heeft toe geleid dat het Beslissingscollege een negatief besluit heeft genomen.

Verder is me de meer algemene vraag gesteld welke mogelijkheden er zijn om de diversiteit van het literair landschap te waarborgen en te bestendigen. Vanuit het breder perspectief van het literair tijdschriftenveld heeft Literatuur Vlaanderen zelf verklaard dat Zacht Lawijd een unieke plek in het landschap bekleedt en aan de diversiteit bijdraagt.

Literatuur Vlaanderen pleegt structureel overleg met de belangenorganisatie Folio. Met betrekking tot de uitwerking van het nieuw reglement voor literaire tijdschriften gaat Literatuur Vlaanderen daarnaast rechtstreeks in dialoog met de ondersteunde literaire tijdschriften, inclusief Zacht Lawijd. Volgens Literatuur Vlaanderen vervullen de tijdschriften onvervangbare functies in het letterenveld, van talentontwikkeling voor beginnende en reeds gevestigde auteurs tot en met leesbevordering. Literatuur Vlaanderen heeft van deze beleidsdoelstellingen prioriteiten in het nieuw meerjarenplan gemaakt en zal de landschapszorg als een belangrijk beoordelingscriterium in het nieuw reglement integreren.

Om het literair erfgoed dynamisch voor het voetlicht te brengen en om de zichtbaarheid van het literair erfgoed te garanderen, werkt Literatuur Vlaanderen al geruime tijd met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren, KANTL, aan een dynamische canon.

Die werd in 2015 gelanceerd en in 2020 geactualiseerd. Sinds 2020 vertrouwde Literatuur Vlaanderen ook haar werking rond de auteursgenootschappen toe aan de KANTL, vanwege haar expertise en knowhow op het vlak van literair erfgoed en omdat de werking rond de auteursgenootschappen ook in grote mate aansluit bij de werking rond de literaire canon.

De samenwerking tussen Literatuur Vlaanderen en de KANTL verliep tot nu toe ad hoc. Vanaf dit jaar, 2021, wordt die samenwerking via een beheersovereenkomst meer structureel verankerd om ervoor te zorgen dat er met meer samenhang kan worden gewerkt aan leesbevordering van en door literair erfgoed.

Naast Literatuur Vlaanderen draagt Het Letterenhuis als letterkundig archief zorg voor het literaire erfgoed van Vlaanderen. Het Letterenhuis bewaart het literaire erfgoed en stelt het beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Het geïnteresseerde publiek kan met de grote archiefschatten kennismaken op een vaste expositie over de Vlaamse letteren in de negentiende en twintigste eeuw. Deze week was ik nog te gast in Het Letterenhuis, waar wij een naar mijn aanvoelen prachtige aankoop door de Vlaamse Gemeenschap publiek konden maken. Maar ik stel vast dat hierover geen enkele vraag in de commissie Cultuur is gesteld.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Goed dat u bevestigt dat de subsidies voor Zacht Lawijd behouden blijven. Ik denk dat de initiële beslissing van het Beslissingscollege toch binnenkwam als een donderslag bij heldere hemel. Door die herziening door de Beroepscommissie lijkt er tijdelijk opklaring te zijn, maar ik denk dat er toch nog wat donkere wolken boven het tijdschrift blijven hangen. Literatuur Vlaanderen heeft in haar reactie wel gezegd dat ze de afweging maakt dat de inhoudelijke waarde en de unieke positie van het tijdschrift zwaarder doorwegen dan de formele bezwaren, maar ze zet daar ook bij 'voorlopig zwaarder doorwegen'. Ze koppelt daar meteen ook wat voorwaarden aan: dat er werk gemaakt moet worden door het tijdschrift van een opheldering van alle mogelijke

verwarring over de al dan niet wetenschappelijke status van het tijdschrift. Als je een aantal jaargangen van dat tijdschrift, of gewoon een aantal tijdschriften zelf, doorbladert, moet je toch vaststellen dat het vooral een journalistieke inslag heeft en zeker geen academische. In welke mate Zacht Lawijd nog meer moet aantonen dat het eigenlijk geen academische status verdient, maar gewoon een literaire, journalistieke status, daarvoor moet je enkel een aantal tijdschriften zelf bekijken. Zo'n literair tijdschrift als dit is natuurlijk afhankelijk van subsidies, ook al zijn ze dan zeer beperkt. Het gaat om klein bedrag van 11.500 euro op jaarbasis. Daarbuiten draait zo'n literair tijdschrift vooral op passie van de redactieleden die daar grote delen van hun vrije tijd in steken.

Misschien nog één bijkomende vraag. Vanaf 2022 komt er een nieuw tijdschriftenreglement, dat niet meer over één jaar, maar over meerdere jaren zal lopen. Gaat uw administratie, gaat Literatuur Vlaanderen daarover communiceren met de bestaande literaire tijdschriften, zodat er op voorhand duidelijk aangegeven wordt wat er precies van hen verwacht wordt en er nadien geen onduidelijkheid, misverstanden en eventuele ongelukken gebeuren?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het is zoals ik had vernomen. Er waren reeds een aantal vragen gesteld. Ik hoop dat die opheldering nu ook wel duidelijk is, dat er een onderscheid wordt gemaakt. Ik weet ook wel dat Literatuur Vlaanderen belangrijk is voor ons landschap, en ook heel veel goede dingen doet. Dat hebben we in de vorige legislatuur ook al kunnen vaststellen. Ik weet ook dat zij een belangrijke speler zijn voor het behoud en ook voor een zekere samenwerking met de KANTL. Daarover gaat het dus niet. Ik denk dat hier die opheldering duidelijk is en dat dit ook naar de toekomst toe gevrijwaard kan worden. Het is toch een belangrijk element, zeker in het kader van de rijkdom van het landschap. Wij hopen dus nog geregeld Zacht Lawijd te kunnen lezen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik wou eerst niet tussenkomen, maar ik wil nu toch een kleine uitweiding maken. Ik stel vast dat binnen het traject van beoordeling, protest, heropname en beroepscommissie in Literatuur Vlaanderen toch een soort circuit is afgelegd dat toch wel mooi is. Dat mis ik soms wel in het Kunstendecreet. Ook daarin zijn er geregeld betwistingen. Er zijn ook wel beroepsmogelijkheden maar resulteren toch meestal in een njet met korte antwoorden. Ik mis in het Kunstendecreet een betere opvolging van dergelijke klachten. Ik spreek mij helemaal niet uit over dit dossier. Het gaat mij meer over het mechanisme. Ik stel vast dat de fondsen er wel in slagen betwistingen van A tot Z goed af te werken, maar dat dergelijke discussies in het Kunstendecreet veelal zachtjes worden afgevoerd en dat wij daar duidelijke beroepsmogelijkheden missen. Ik wil dat dit meegenomen wordt bij de doorlichting van het Kunstendecreet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Als het doorbladeren van het tijdschrift voldoende is om te zien dat het vooral een journalistieke en minder een academische insteek heeft, moet het voor Zacht Lawijd toch echt niet moeilijk zijn om op de vraag van de commissie te antwoorden. Het is een kwestie van beleefdheid te antwoorden als een subsidiërende overheid u iets vraagt.

Gaan wij daarover communiceren? Het meerjarig reglement 2022-2025 wordt opgesteld in samenspraak met alle gesubsidieerde literaire tijdschriften. Als dat reglement klaar is, zal er daarover gecommuniceerd worden, ook door de tijdschriften, want zij zijn al betrokken bij het opstellen ervan. 2020-2021 is een soort

overgangsjaar, waarin men dingen voorbereidt. Maar het is wel degelijk de bedoeling daarover de communiceren.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): De situatie is voorlopig opgehelderd. Ik heb geen verdere opmerkingen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Vlaamse beleid inzake de bestrijding van grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector – 2003 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Net zoals in andere sectoren blijft grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector een groot probleem. Uit het onderzoek 'Waar ligt de grens?' van de UGent naar grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector blijkt dat maar liefst 51 procent van de vrouwen werkzaam in de cultuursector in 2018 grensoverschrijdend gedrag heeft ervaren op de werkvloer. Voor de mannen in de cultuursector is dat een op vijf. Een op vier van de vrouwen geeft aan dat ze het afgelopen jaar ongewenste fysieke toenadering heeft ervaren. Wij hadden het gisteren nog over de sportsector. Uit het onderzoek blijkt dat grensoverschrijdend gedrag het meeste lijkt voor te komen bij jonge mensen, freelancers en werknemers met een tijdelijk contract en dat het gedrag het vaakst voorkomt tijdens interacties op het werk die gekenmerkt worden door duidelijke verschillen in professioneel aanzien. Drie op tien van de ondervraagden geeft ook aan dat ze problemen met grensoverschrijdend gedrag moeilijk kunnen aanpakken binnen de organisatie.

Op basis van dat onderzoek formuleren de wetenschappers ook enkele aanbevelingen. Zo is er nood aan een meer duidelijke communicatie over welke procedures mensen dienen te volgen wanneer ze met grensoverschrijdend gedrag in aanraking komen. Daarnaast wordt er gevraagd naar een anoniem meldpunt, specifiek voor de cultuursector. In de vorige zittingsperiode kwam die vraag al aan bod in onze ad-hoccommissie Grensoverschrijdend Gedrag. Aangezien er veel zelfstandigen en freelancers in de sector werken, kunnen zij moeilijker terecht bij vertrouwenspersonen binnen de organisaties zelf.

De problematiek blijft de gemoederen verhitten, onder meer nu de zaak-De Pauw in het centrum van de publieke aandacht staat. Zo betuigden vorige week verschillende artiesten en cultuurwerkers, zonder partij te kiezen voor ene of gene betrokkene in die zaak, hun steun via een open brief en de hashtag #streepinhetzand aan alle vrouwen die vandaag te maken hebben met grensoverschrijdend gedrag en als gevolg van de commotie nu twijfelen om naar voren te stappen. Dat is natuurlijk een neveneffect van die zaak dat we echt niet willen. Zij wilden met hun brief de stilte doorbreken met betrekking tot de problematiek van grensoverschrijdend gedrag.

Tijdens de vorige legislatuur werd een commissie ad hoc opgericht om de problematiek van grensoverschrijdend gedrag te bestrijden, aanvankelijk specifiek gericht naar de sportsector, later uitgebreid naar de cultuur-, vrijetijds- en andere sectoren. De werkzaamheden van deze commissie resulteerden in de resolutie betreffende voorstellen voor het versterken van de beleidsdomeinoverschrijdende

aanpak tegen grensoverschrijdend gedrag, aangenomen in de plenaire vergadering van 4 juli 2018.

Minister-president, welke initiatieven hebt u samen met de andere leden van de Vlaamse Regering al ondernomen in opvolging van de op 4 juli 2018 plenair aangenomen resolutie?

Welke initiatieven plant u om verder uitvoering te geven aan die resolutie?

Welke bijkomende initiatieven plant u om de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector bijkomend aan te pakken?

Bent u van oordeel dat het oprichten van een anoniem meldpunt voor de cultuursector een goede tool is opdat mensen het grensoverschrijdend gedrag effectief kunnen en durven te melden?

Op welke manier zult u de cultuurorganisaties begeleiden in een betere bekendmaking van de vertrouwenspersonen en de centrale meldpunten binnen hun organisaties?

Bent u bereid om de problematiek van grensoverschrijdend gedrag in de cultuur-, media- en bredere sector te monitoren via onderzoek zodat we ook kunnen meten of we vooruitgang boeken in het bekampen van deze toch wel ernstige problematiek?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, op dit moment werden nog geen verdere gezamenlijke acties ondernomen. Wel wordt het in de verschillende beleidsvelden geïnitieerde beleid onverminderd verdergezet. Zoals u weet, loopt het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag voor de cultuur- en audiovisuele sector nog zeker tot eind 2021. Daarna zal ik een evaluatieonderzoek laten uitvoeren om te bekijken hoe we hiermee verder gaan.

Zoals reeds aangegeven, geef ik verder uitvoering aan het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag dat tot eind 2021 loopt. In het gewijzigde Kunstendecreet zal ik een bepaling opnemen betreffende het voeren van een integriteitsbeleid op organisatieniveau. Tevens promoot ik de vernieuwde code 'goed bestuur' in de cultuursector, die eind vorig jaar werd voorgesteld en waarin ook bepalingen betreffende integriteit werden opgenomen.

In het voorjaar van 2019 kreeg de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst een specifieke ombudsopdracht in de context van media en cultuur, die voorlopig loopt tot en met maart 2022. Twee halftijds tewerkgestelde psychologen werden aangetrokken, niet om therapie te geven, maar om samen met organisaties en betrokkenen, mee naar antwoorden te zoeken om grensoverschrijdend gedrag en de voedingsbodem van hashtag #MeToo in de culturele en audiovisuele sector daadwerkelijk of daadwerkelijker aan te pakken. De Genderkamer luistert, vangt geluiden op, registreert en bemiddelt, op individueel en organisatieniveau, daar waar gepast en gewenst.

In de meldingen en verhalen gaat het vaak om menselijk relationeel gedrag dat inter- en intramenselijk brokken maakt, soms erg grote brokken, ook voor organisaties. De basis ligt regelmatig in terugkerende, soms chronische opmerkingen of gedragingen, vormen van of pogingen tot intimidatie, neigend naar seksisme, soms pesten. De bijklank is niet altijd seksueel, maar bijna altijd is er een onevenwichtige machtsverhouding met soms zeer complexe statushiërarchieën. Jobonzekerheid is een risicofactor en alvast in media en cultuur situeren de klachten zich in een uiterst competitieve wereld. Vaak moeten of willen mensen nog met elkaar verder,

bijvoorbeeld vanwege een of ander samenwerkingsverband of gemeenschappelijke doelen.

Grensoverschrijdend gedrag bestrijden en ook voorkomen, kan soms via verschillende kanalen lopen. De ervaring van de Genderkamer leert dat grensoverschrijdend gedrag niet steeds met één enkel systeem kan worden bestreden. Daarvoor is de omschrijving van dit soort van gedrag te breed en ook is er een te grote verscheidenheid met betrekking tot personen en contexten. De eerste taak voor de Genderkamer is om in nieuwe dossiers uit te zoeken welk traject of trajecten noodzakelijk of nuttig zijn, ook rekening houdend met de behoeften en verwachtingen van de melders.

Naast andere belangrijke kanalen, zoals strafrecht, tuchtrecht en de wetgeving welzijn op het werk, is er voor de behandeling van dossiers omtrent grensoverschrijdend gedrag ruimte voor en ook vraag naar een kanaal van alternatieve geschillenbeslechting geënt op bemiddeling. De Genderkamer maakt gebruik van 'restorative justice' of herstelrecht, een verzameling van praktijken en methodes die gericht is op de gemeenschappelijke weg uit een conflict met oog voor slachtoffers, plegers en ook de omgeving. Kernelementen zijn participatie, verantwoordelijkheid nemen, herstel, re-integratie en transformatie. Het is een gespreksvorm die de relationele breuk en wantrouwen tussen mensen als kern voor ogen houdt en daarbij ruimte laat voor ervaringen, schade, noden, belangen, verplichtingen en ook rechten. In de minimale variant gaat het om een slachtoffer dat om een erkenningsgesprek vraagt of een slachtoffer en pleger die indirect of direct bij elkaar worden gebracht. In verderstreckende varianten kunnen ook andere belanghebbenden zoals verantwoordelijken, omstanders of nog andere personen van verschillende zijden aan het gesprek deelnemen.

In het werkjaar 2019 kwamen zo twintig media- en cultuurzaken terecht in een genderkamertraject van herstelrecht. In die zaken werden zo ongeveer honderd gesprekken gevoerd met de verschillende betrokkenen. In het door corona gekleurde jaar 2020 volgden 29 dossiers waarvoor zo'n tweehonderd gesprekken plaatsvonden.

Verschillende betrokkenen aan alle zijden die spraken met de Genderkamer, gaven aan dat hun participatie net mogelijk wordt gemaakt door de onafhankelijke positie van de Genderkamer bij de Vlaamse Ombudsdienst, en het belang van gedegen bescherming wanneer zij dit meldingskanaal benutten. De Genderkamer voorziet ten slotte ook nog een feedbackloop naar het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering opdat ook op die niveaus aan transformatie gewerkt kan worden wanneer nodig.

Een uitgebreider overzicht van vijf jaar genderkamerwerking en de #Metoo-ombudswerking wordt gepubliceerd op 9 maart van dit jaar, naar aanleiding van het Jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst.

Hoe zullen we de cultuurorganisaties begeleiden? Rechtstreeks getroffen vinden de weg naar de Genderkamer nu veelal via de lotgenotengroepen, zoals ENGAGEMENT Arts, op onlinekanalen, na het zien van brochures of affiches op toiletdeuren, in loges en kleedkamers of na contact met anderen die ervaringen hebben gehad met de Genderkamer.

In 2020 droeg de Genderkamer ook bij aan de bijscholing van vertrouwenspersonen in de sector van de media en cultuur, door onder andere deel te nemen aan intervisie- en supervisiemomenten. Ze hield op die manier de vinger aan de pols wat betreft vragen en dienstverlening van vertrouwenspersonen in de betrokken sectoren enerzijds en kon anderzijds ook de specifieke uitdagingen van het uitrollen van dergelijke vertrouwenspersoonsfuncties binnen bestaande organisaties en het krediet dat ze krijgen, van dichtbij opvolgen.

In het gewijzigde Kunstendecreet zal een bepaling rond integriteit mee worden opgenomen. Ik promoot de code goed bestuur waarin ook bepalingen rond integriteit zijn opgenomen voor de hele cultuursector. Ik wil organisaties ertoe bewegen om een integraal beleid rond integriteit op te zetten dat breder gaat dan meldpunten en vertrouwenspersonen.

Ten slotte, zoals u weet, werd in 2018 het onderzoek 'Waar ligt de grens? Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector' opgeleverd. Ik wil in 2021 dit onderzoek opnieuw laten uitvoeren om te bekijken welke effecten het actieplan heeft gehad. Idealiter wordt dit onderzoek periodiek herhaald om de evoluties te monitoren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het toont hoezeer de problematiek u na aan het hart ligt. U hebt een grote bereidheid om hier ernstig werk van te maken.

Ik begin met het laatste. Ik vind het een heel goede zaak dat het onderzoek van 2018 een vervolg krijgt in 2021 en dat we op systematische wijze de problematiek op geregelde tijdstippen verder kunnen monitoren. Hopelijk kunnen we daarin dan vooruitgang boeken.

Bij het begin van uw antwoord gaf u aan dat de Vlaamse Regering geen verdere acties heeft ondernomen ter uitvoering van de resolutie. Ik zou zeer graag willen dat u dat toch in de schoot van de Vlaamse Regering nog verder kunt bekijken. Ik hoor in uw antwoord ook dat een aantal van de maatregelen die werden genomen dit jaar eindigen. Het actieplan loopt tot het einde van dit jaar. Wat daarna? Er is niet alleen het onderzoek. Zal het actieplan worden verlengd? Welke middelen zullen daartegenover worden gesteld?

Hetzelfde geldt voor de Genderkamer. Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord over wat de Genderkamer al allemaal heeft gedaan. Dat is bijzonder veel. 20 zaken en 100 gesprekken in 2019, en 29 zaken en 200 gesprekken in 2020. Met 2 halftijdse personeelsleden is dat toch heel straf werk. Maar u gaf ook aan dat in maart 2022 – heb ik dat goed gehoord? – de overeenkomst stopt. Zal dit verlengd worden? Wat hebt u vanuit de Vlaamse Regering voorzien om de inspanningen van de Genderkamer te laten voortzetten? Het is duidelijk dat dit nodig is. Zij doen zeer goed werk, ook voor de opleidingen van de vertrouwenspersonen.

Uit het onderzoek van Gent weten we dat 51 procent van de vrouwen en 1 op 5 mannen ermee te maken hebben. Dan weten we dat die 20 en 29 dossiers maar het topje van de ijsberg zijn. Het is goed dat het verder wordt bekendgemaakt in de cultuursector, onder andere door middel van affiches, Facebookgroepen, enzovoort, maar ik denk dat we op dat vlak misschien nog een tandje kunnen bijsteken.

Ik vind het ten slotte zeer belangrijk dat we in het Kunstendecreet een bepaling over integriteit zullen opnemen, zoals er ook over de code van cultural governance een bepaling in zal staan. Dat zijn allemaal goede stappen vooruit. Maar we zullen toch nog een tandje moeten bijsteken. Wat zijn de volgende engagementen voor de komende jaren?

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel, mevrouw Segers, voor die pertinente vraag. Deze problematiek ligt ook mij zeer na aan het hart.

We starten gelukkig niet met een blanco blad. We wisten dit al uit de studie van 2018. Ik was toen echt geschokt door de cijfers. We zijn toen gestart met een volledig actieplan. Nu is het belangrijk goed te bekijken wat we zullen voortzetten.

Minister-president, ik stelde een tijd geleden ook al een vraag om uitleg over de stand van zaken. Ik polste naar twee pijlers uit het actieplan: het meldpunt 1712 en de Genderkamer. U antwoordde toen dat 1712 geen onderscheid maakt in de oplijstingen van de cijfers die ze ter beschikking stellen. U was het met mij eens en u zou dat doorgeven. Is dit ondertussen gebeurd? Kunt u mij daarover meer vertellen?

Mijn tweede vraag betreft de opdracht van de Genderkamer en de evaluatie daarvan. Ik zei dat de vorige keer ook al. Eigenlijk loopt het actieplan tot eind 2021. U zegt dat u daarna gaat evalueren. Ik denk echt dat het interessanter is om in de loop van dit jaar al te evalueren, om te weten of we in 2022 het hele verhaal zullen voortzetten. Anders zit je daar met een 'gap' in het beleid. Nu we zien dat die cijfers nog altijd zo hoog zijn, is een 'gap' net wel wat we moeten vermijden.

Ten slotte wil ik er in dezen voor pleiten om de opdracht van de Genderkamer, die loopt tot maart 2022, te verlengen. De Genderkamer is goed bezig maar is nog te weinig bekend. We moeten er vooral voor zorgen dat daar een langetermijnperspectief aan wordt gegeven, en dat daar een extra laag bovenop wordt gegeven met de communicatie.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik trap natuurlijk een open deur in als ik stel dat grensoverschrijdend gedrag nergens kan. Het is pijnlijk vast te stellen dat dit in de cultuursector zo breed voorkomt. Dat is geen nieuwe vaststelling. Het is nog steeds een taboe en wanneer de slachtoffers zich over de situatie uitspreken, worden ze nog steeds met de vinger gewezen. U hebt verwezen naar hun jobonzekerheid, want het gaat om freelancers, zelfstandigen en mensen met tijdelijke contracten. Dat helpt natuurlijk niet om de slachtoffers het gevoel te geven dat ze een vertrouwenspersoon kunnen aanspreken. Er is zeker nog heel wat werk.

In verband met dergelijke dossiers mag ik niet zeggen dat ik blij ben, maar het is een feit dat de Genderkamer al twee opeenvolgende jaren een stijging van het aantal dossiers ziet. Volgens mijn interpretatie raakt de Genderkamer bekender en durven mensen ook meer uitspraken te doen. Dat is een positief gevolg en ik denk dat dit een goede zaak is. Het is ook een goede zaak dat in 2021 nieuw onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag zal worden gevoerd.

Dit is natuurlijk geen probleem dat enkel of uitsluitend in de culturele sector bestaat. Eigenlijk wil ik u ook in uw rol als minister-president en als hoofd van de Vlaamse Regering aanspreken. U moet dit in de verschillende deelfacetten blijvend onder de aandacht brengen, want dit element is belangrijk voor het welzijn en het werk. Ik reken op u om daar de aandacht op te blijven vestigen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw D'Hose, mevrouw Segers, het is evident dat we dat onderzoek in de loop van 2021 zullen voeren en dat we dit op basis van dat onderzoek zullen evalueren. Dat we verder gaan, is duidelijk. De vraag is hoe we verder gaan, wat we uit die evaluatie leren en hoe we moeten bijsturen. Dat geldt zowel voor het actieplan als voor de Genderkamer, die tot maart 2022 loopt. Het geactualiseerd onderzoek zal voor beiden belangrijk zijn.

Mevrouw D'Hose, wat 1712 betreft, moet ik u het antwoord schuldig blijven. Ik weet niet of dat ondertussen is gebeurd, want ik heb die gegevens niet bij me. U kunt hierover een schriftelijke vraag stellen of ik kan het antwoord in het verslag laten opnemen. Ik heb nu echter de elementen niet bij me om daar een correct en concreet antwoord op te geven.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, u hebt me gevraagd of ik een schriftelijke vraag wil indienen of dat u dit aan het verslag zou moeten toevoegen. Er is al een overload aan schriftelijke vragen en de diensten worden al overbelast. Indien u dit aan het verslag kunt toevoegen, lijkt me dat goed voor iedereen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister-president, het is een goede suggestie die gegevens gewoon aan het verslag toe te voegen. Ik ben verheugd met uw antwoord. De eerste belangrijke stap bestaat uit een nieuwe studie dit jaar. Ik heb duidelijk uw engagement gehoord om met de Vlaamse Regering verder uitvoering aan de resolutie te geven. Uw affirmatieve antwoord was dat we uiteraard verder gaan met dit traject en u zult nagaan hoe het actieplan een vervolg kan krijgen. De tweede stap is dat het uitstekend werk van de Genderkamer een vervolg kan krijgen. Ondanks alle bekendheid die al aan het werk van de Genderkamer is gegeven, wil ik u oproepen om op korte termijn na te gaan wat nog mogelijk is om hier binnen de sector meer bekendheid aan te geven, zodat mensen sneller de weg vinden en die stappen op een zo laagdrempelig mogelijke manier durven te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.